

Høgskolen i **Hedmark**

Elverum
Folkehelse

Marianne Øvstehage

Kan vurdering for læring bidra til å
understøtte elevenes utvikling i
kroppsøving?

Can assessment for learning help to
support students` development in physical
education?

Faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag 2009-2012

2012

Samtykker til tilgjengeliggjøring i digitalt arkiv Brage: JA NEI

Førord

Jeg vil med dette takke alle som har bidratt til denne bacheloroppgaven.

Jeg vil takke rektor ved Hamar katedralskole Stig Johannessen for at han stilte seg positiv til at jeg kunne gjennomføre undersøkelsen min ved skolen.

Jeg ønsker å takke lærere og elever ved Hamar katedralskole som har deltatt på undersøkelsen og gitt meg grunnlaget for å skrive oppgaven min. Takk for at dere har svart så utfyllende og tatt dere tid i en ellers så hektisk skolehverdag.

Jeg vil takke veilederen min Aleksandra Swigon for god støtte og veiledning. Hun har kommet med gode tilbakemeldinger og har vært veldig positiv og gitt meg inspirasjon til å skrive!

I tillegg vil jeg takke samboeren min, Robert Haugen Leistad som har lest gjennom oppgaven og gitt meg tilbakemeldinger. Han har vært positiv og støttet meg gjennom hele prosessen.

Tusen takk!

Marianne Øvstehage

Sammendrag

Forfatter

Marianne Øvstehage

Problemstilling

Kan vurdering for læring bidra til å understøtte elevenes utvikling i kroppsøving?

Metode

Først litt generelt om metode og så om kvalitative og kvantitative metoder. Jeg har brukt begge metodene i min oppgave.

Resultat

Intervjuet 71 elever og 2 lærere. Her vil jeg presentere funnene av mine undersøkelser. Både lærere og elever enige om at vurdering for læring er viktig og at dette kan understøtte elevens utvikling i kroppsøving.

Konklusjon

Vurdering for læring noe som har kommet sterkt inn i skolen den senere tid. Vurdering for læring skal ikke bare være et hjelpemiddel for lærerne til å sette en avsluttende karakter, men det skal også understøtte elevenes utvikling, øke motivasjon og lærelyst.

Tidligere forskning og resultatene fra min undersøkelse viser at man har kommet et godt stykke, men at man allikevel har igjen en god del for å få vurdering for læring til å fungere optimalt. Ofte er det også forskjellige oppfatninger av lærere og elever om hvordan denne vurderingen fungerer. Et av områdene det må jobbes mer med er elevmedvirkning.

Nøkkelord

Vurdering for læring, motivasjon, elevmedvirkning, kompetansemålene i kroppsøving, forskrift til opplæringsloven, tilbakemeldinger.

Innholdsfortegnelse:

Forord

Sammendrag

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	6
1.1	Begrunnelse for valg av oppgave.....	6
1.2	Problemstillinger.....	6
1.2.1	Underpunkter.....	6
1.3	Tidligere forskning.....	7
1.4	Oppbygging av oppgaven.....	8
2.	Teori.....	9
2.1	Vurdering for læring.....	9
2.1.1	Den didaktiske relasjonsmodellen.....	9
2.2	Vurdering i skolen.....	11
2.3	Forskrift til opplæringsloven.....	14
2.4	Kompetansemålene i kroppsøving.....	15
2.5	Tilbakemeldinger.....	16
2.6	Motivasjon.....	17
2.7	Elevmedvirkning.....	18
3.	Metode.....	19
3.1	Kvalitative og kvantitative metoder.....	19
3.2	Reliabilitet og validitet.....	20
3.3	Populasjon og utvalg.....	21
3.4	Frafall.....	21
3.5	Forberedelse av spørreundersøkelsene og intervjuene.....	21
4.	Resultater.....	23
4.1	Generelle data om skolen.....	23
4.2	Generelle data og spørsmål fra elevundersøkelsen.....	23
4.2.1	Resultater elevundersøkelsen.....	24
4.2.2	Kommentar.....	31
4.3	Generelle data og spørsmål fra lærerundersøkelsen.....	31
4.3.1	Resultater fra lærerundersøkelsen og intervju.....	32

4.3.2	Kommentar.....	35
5.	Diskusjon.....	36
6.	Sammenfatning.....	43
	Litteraturliste.....	44
	Vedlegg.....	47

1. Innledning

Vurdering for læring er et tema som har fått mye oppmerksomhet i norsk skole i den senere tid, og som har blitt et satsningsområde på flere skoler i landet. Dette med vurdering i kroppsøving er noe som både elever, lærere og foresatte er opptatte av og som det diskuteres mye om i media.

1.1 Begrunnelse for valg av oppgave

Grunnen til at jeg har valgt vurdering for læring i kroppsøving som problemområdet til min bachelor er at jeg har stor interesse for kroppsøvingfaget. Jeg studerer faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag og dette med vurdering og hva som gjør at elevene får maks ut av potensialet sitt er noe som opptar meg. Kan vurdering for læring, altså underveisvurdering gjøre at flere elever føler de mestrer kroppsøvingfaget? Og kan dette igjen føre til at motivasjonen for faget øker og karakterene forbedres? I tillegg er det interessant å se på hvordan denne vurderingen blir gjennomført i praksis. En ting er det som står i forskriftene, men om det ikke blir fulgt opp i praksis hjelper det lite. Vurdering er veldig aktuelt i dagens samfunn, og med store klasser og lite tid til underveisvurdering blir dette en utfordring for lærerne. Hvordan sikre at elevene får den tilbakemeldingen de har krav på når man gjerne har flere hundre elever hver uke? I min undersøkelse ønsker jeg å finne ut hvordan dette fungerer i praksis, og om det fungerer. Samtidig ønsker jeg å legge vekt på elevene og deres meninger. Elevene har krav på å vite hva de vurderes etter og å få tilbakemeldinger om hvordan de ligger an. Jeg mener at med et økt fokus på vurdering for læring vil man få mer motivasjon for faget ved at elevene føler mestring. Ved å få underveisvurderinger jevnlig vil elevene føle seg sett og få vite hva som er bra og hva som må gjøres annerledes. På denne måten blir elevene mye mer involvert i sitt eget læringsarbeide istedenfor bare å ha timer uten tilbakemeldinger for så å få en avsluttende karakter man kanskje ikke skjønner så mye av.

1.2 Problemstilling

Problemstillingen min på bacheloroppgaven lyder som følger; Kan vurdering for læring bidra til å understøtte elevenes utvikling i kroppsøving?

1.2.1 Underpunkter

På bakgrunn av den problemstillingen jeg har valgt velger jeg å se på vurdering for læring i forhold til hva forskriftene sier, elevmedvirkning, motivasjon og hva som skal til for å få vurdering for læring til å fungere, og dermed understøtte elevens utvikling.

1.3 Tidligere forskning

I denne oppgaven har jeg lagt vekt på Paul Black og Dylan William sin forskningsartikkel Inside the black box- raising standards through classroom assesement og brukt dette som et teoretisk bakteppe for min oppgave. Dette er en metastudie og det betyr at Black og Dylan ikke samlet inn eget materiale, men studerte andres studier og så sammenhengen mellom resultatene av disse. Det som ble konklusjonen av denne studien var at ”det finnes et sterkt bevisgrunnlag for at undervisvurdering er et essensielt trekk ved arbeidet i klasserommet og at utvikling av formativ vurdering kan øke standarden på elevers læring”. (Black & Dylan 1998) Det som også kommer frem i denne artikkelen er at betingelsene for god undervisvurdering er at både lærer og elev må kjenne til målene for arbeidet, elevene må få vite noe om sitt nåværende ståsted, elevene må få råd av læreren om hvordan de kan nå målet og elevene må selv få kunne delta i vurderingsarbeidet. (Black & Dylan 1989)

Disse funnene til Black og William blir i tillegg støttet av det som kanskje er den største studien av læring. Dette er en meta-meta studie som ble gjennomført av Hattie og Timperley (2007). Denne studien inneholder en analyse av over 500 metastudier, altså blir det da over 50000 studier. Her er det med over 200 millioner elever i datagrunnlaget og studerer hva som fremmer læring. Resultatene tyder på at:

Følgende faktorer fremmer læring

- God tilbakemelding (selvvurdering og god feedback-praksis)
- Kvalitet på undervisning og instruksjon
- Godt klassemiljø - forholdet mellom elever og lærer
- Samarbeidslæring (elever lærer av hverandre)

Følgende faktorer har ikke særlig effekt på læring:

- Bruk av karakterer og poenggiving
- Ros, belønning og straff
- Individualisering
- Klassestørrelse
- Uklar og for generell tilbakemelding (Musikkpedagogikk s. a)

I tillegg til Black & Dylan har jeg i min oppgave også sett en del på masteroppgaven til Lars Harald Eide der han tar for seg vurdering for læring i kroppsøving. Det har vært til stor hjelp å se en oppgave som tar for seg det samme tema som jeg skriver om slik at jeg har fått tips til både innhold og oppbygging. I tillegg har jeg direkte tatt noen av spørsmålene i hans spørreundersøkelse. Disse har igjen han hentet fra noen andre sitt arbeid.

Hvilke spørsmål dette handler om kommer jeg tilbake til i metodeavsnittet. I oppgaven til Lars Harald Eide har han intervjuet 601 elever og 9 lærere fra Oslo området. Han har tatt for seg hvordan elever og lærere oppfatter vurderingspraksisen i kroppsøving, med særlig vekt på vurdering for læring. I tillegg ser han på hva som står i forskriftene og om dette blir fulgt i praksis. Han konkluderer med at skolene har en lang vei å gå når det gjelder vurdering for læring. I tillegg sier han at elever har godt utbytte av både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger, men at lærerne har en vei å gå når det gjelder å vurdere i tråd med prinsippene fra utdanningsdirektoratet. I tillegg mener Eide at det må mer elevmedvirkning til for å få vurdering for læring til å fungere. (Eide 2011)

1.4 Oppbygging av oppgaven

1.4.1 Kapittel 1 handler om begrunnelse for valg av oppgaven. Her kommer jeg også inn på problemstillingen min og underpunkter jeg har valgt å se på. I tillegg nevner jeg noe om tidligere forskning og hvordan jeg har bygd opp oppgaven.

1.4.2 Kapittel 2 handler om teori. Viktige punkter her er vurdering for læring, den didaktiske relasjonsmodellen og vurdering i skolen. Her vil jeg bruke ulike litteratur for å bygge opp under problemstillingen min. Her kommer jeg også inn på forskrift til opplæringsloven, kompetansemålene i kroppsøving, hvordan man kan gi gode tilbakemeldinger, motivasjon og elevmedvirkning.

1.4.3 Kapittel 3 handler om metode. Her vil jeg først si litt om både kvalitative og kvantitative metoder før jeg begrunner hvorfor jeg har valgt som jeg har gjort med tanke på metoden. Deretter kommer jeg inn på validitet og reliabilitet, populasjon og utvalg, frafall i undersøkelsene og forberedelse av spørreundersøkelsen og intervjuene.

1.4.4 Kapittel 4 handler om resultater. Først kommer det litt generelle data fra skolen før jeg så går inn på generelle data og spørsmål fra elevundersøkelsen. Deretter kommer resultatene fra elevundersøkelsen og en kommentar i forhold til dette. Så vil jeg ta for meg generelle data og spørsmål fra lærerundersøkelsen og så resultater og til slutt en liten kommentar i forhold til resultatene fra lærerundersøkelsen.

1.4.5 Kapittel 5 handler om diskusjon. Her vil jeg ta for meg de viktigste spørsmålene og diskutere svarene jeg fikk inn i undersøkelsene.

1.4.6 Kapittel 6 er en sammenfatning/konklusjon av alt det jeg har vært gjennom hvor jeg prøver å samle alt til en konklusjon på problemstillingen min.

2. Teori

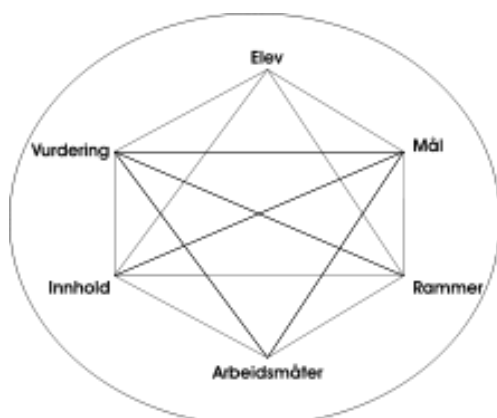
I dette kapittelet vil jeg si noe om hva vurdering for læring er og hvorfor dette har blitt veldig aktuelt den senere tiden. Her vil jeg også komme inn på hva som står i forskriftene, og i tillegg kompetansemålene i kroppsøving. Jeg vil belyse viktig teori for å kunne svare på problemstillingen min.

2.1 Vurdering for læring

Vurdering for læring er noe som har vært mye diskutert opp gjennom tidene, og har kommet i søkelyset spesielt i den senere tid. Vurdering kan deles opp i to, summativ vurdering og formativ vurdering. Dette begrepsparet var det først Michael Scriven som brukte i 1967 (Imsen, 2003) Nå i senere tid har dette blitt til vurdering av og for læring. Vurdering for læring er en formativ vurdering og skal kunne gi elevene innsikt i hvor han/hun befinner seg i forhold til de fagmålene som skal nås. På foredraget sitt om vurdering for læring kom Inger-Åshild Bye (2011) fram til at dette kan oppnås gjennom løpende tilbakemeldinger, veiledning og korrigerende av det arbeidet som blir gjort. På den andre enden av skalaen finner vi vurdering av læring som er en oppsummering av hva elevene har tilegnet seg av kunnskaper ved slutten av et emne. (Inger Åshild Bye 2011) I følge Inger Åshild Bye ved NIH blir vurdering for læring forstått som en tretrinnsprosess. ”1) Hva er lært så langt. 2) Hva er målet. 3) Hvordan komme seg dit på best mulig måte.” (Inger Åshild Bye 2011)

2.1.1 Den didaktiske relasjonsmodellen

Vurdering er en del av den didaktiske relasjonsmodellen som kan brukes for å planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning.

Figur 1 Den didaktiske relasjonsmodellen fra wikipedia 2012

Over ser vi innholdet i den didaktiske relasjonsmodellen. Her er det et avhengighetsforhold mellom faktorene og alle er viktige.

Elevforutsetninger. Elevene kommer til skolen med store ulikheter. De har forskjellige interesser, evner, erfaringer, holdninger og ferdigheter. Elevene har forskjellig språk, kultur, kjønn og livsstil. En svært viktig del av planleggingen blir derfor å bli godt kjent med de ulike elevforutsetningene. I kroppsøving spesielt er kropp sentralt. Det er viktig med et trygt og inkluderende miljø da man kommer tett innpå hverandre. Her er det viktig at alle kan føle seg trygge uansett kjønn, etnisitet, størrelse, religion, kultur osv. Læreren spiller her en sentral rolle og må være med på å skape et trygt miljø der det er greit å dumme seg litt ut.

(Brattenborg og Engebretsen, 2007)

Mål. Uavhengig av hva slags planer man setter opp er det viktig å utarbeide mål i forhold til disse planene, og hjelpe elevene til å nå disse målene. Mål blir i den generelle læreplanen definert som noe en arbeider mot og som en kan vite om en nærmer seg eller ikke. I følge den generelle læreplanen kan man dele inn i tre forskjellige mål; ferdighetsmål, kunnskapsmål og holdningsmål. (Utdanningsdirektoratet s.a)

Innhold. Innhold i tillegg til framgangsmåte handler om undervisningens hva. Skolens innhold velges ut i to faser. 1) når sentrale læreplaner utarbeides. 2) når man skal bestemme hva man skal gjøre i undervisningen. Utgangspunktet til skolens innhold finner man i L06 og kompetansemålene i fagene. Her er det viktig at man har progresjon innenfor de ulike aktivitetene og innholdet må tilpasses den enkelte.

Aktiviteter. Læringsaktiviteter er et samlebegrep for arbeidsmåte, metode og organiseringsformer. Her vil det være viktig med et godt øvingsbilde. Motivasjonen for timen kan øke ved at alle føler seg sett, får hjelp og oppmerksomhet.

Rammefaktorer. Forhold som muliggjør eller begrenser undervisning og dermed læring er rammefaktorene. Dette kan f. eks være ressursene man har til rådighet, lærerens og elevens holdninger til faget osv. Når det gjelder rammefaktorene kan disse oppfattes forskjellig og det er derfor viktig at man ser mulighetene i rammefaktorene, og ikke begrensningene.

Vurdering. Vurdering er en viktig del av læringsarbeidet, og skal være med på å fremme elevenes utvikling og læring. Tilbakemeldingene som elevene får skal motivere til videre innsats. Læreren bør i tillegg vurdere sin egen undervisning for å bedre både seg selv og undervisningen. (Brattenborg og Engebretsen, 2007)

2.2 Vurdering i skolen

Vurdering skal være et hjelpemiddel for lærerne til blant annet å sette en avsluttende karakter på elevene. Det viktigste med vurdering er allikevel at vurdering skal hjelpe elevene til læring og gi elevene økt motivasjon. Gjennom å få vite hva de blir vurdert etter skal elevene være klar over hva som forventes av dem og hva de må gjøre for å forbedre seg. I skolesammenheng opererer man med underveisvurdering og sluttvurdering. På nettsiden vurdering for læring (s.a) står det at ”underveisvurdering kan styrke elevens læring dersom både lærer og elev bruker vurderingsinformasjon til å justere og tilpasse opplæringen underveis. Dette kalles vurdering for læring.” Videre står det at; ”vurdering for læring har et læringsfremmende formål, og kan danne grunnlag for tilpasset opplæring.” Vurdering for læring handler om å utvikle elevenes kompetanse, og oppgaver kan bli brukt som grunnlag for videre læring. Elevene trenger å vite hva de mestrer og hva de må jobbe mer med. Samtidig er det viktig at elevene kan være med på vurderingen og gi læreren beskjed hvis eleven føler at han/hun trenger ekstra hjelp til noe. (Skolenettet s.a)

På lovdata kan man lese følgende om underveisvurdering.

Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lære kandidaten aukar kompetansen sin i fag, jf. § 3-2.

Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.

Undervegsvurderinga skal innehalde grunnleggjande informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten og skal givast som meldingar med sikte på fagleg utvikling. Eleven, lærlingen og lære kandidaten har minst éin gong kvart halvår rett til ein samtale med kontaktlæraren eller instruktøren om sin utvikling i forhold til kompetansemåla i faga. Samtalen kan gjennomførast i samband med halvårsvurderinga utan karakter, jf. § 3-13 og i samband med samtalen med foreldra etter § 20-3 og § 20-4. Læraren skal vurdere om eleven har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, jf. opplæringslova § 5-1 og § 5-4. (Lovdata s.a).

Vurdering for læring skal være med på å styrke motivasjonen til elevene når det er snakk om videre læring. Her skal det komme frem hvordan elevene ligger an i forhold til kompetansemålene, og både elever og foreldre skal få tilbakemelding om hvordan elevene utvikler seg, resultatene til elevene, og dette skal videre gi grunnlag for tilpasset opplæring. (Brattenborg og Engebretsen 2007, s.183)

Vurdering for læring bør også si noe om forutsetningene de ulike elevene har.

Elevene bør sette seg mål og ved slike underveisvurderinger kan man se på om elevene har

nådd disse målene og hva det eventuelt må jobbes mer med. Lærerens vurderingspraksis har som vi kan se mye å si for læringsutbytte for elevene. Det er derfor svært viktig at lærerne kjenner til vurdering for læring og har god kunnskap om dette emnet. Erfaring fra Norge viser at når elevene får beskjed og forstår hva som forventes av dem og hva som skal læres så lærer de best. Andre viktige punkt for at elevene skal lære er at de må få beskjed om kvaliteten på arbeidet og få tips og råd om hvordan de kan forbedre seg. Ved å kunne vurdere sitt eget arbeid vil også elevene kunne være involvert i sitt eget læringsarbeide og dermed lære best. (Utdanningsdirektoratet s.a)

I internasjonal forskning og utdanningspolitikken har det i det siste vært en tendens til å dreie seg om forholdet mellom undervisvurderingen altså den formative vurderingen og sluttvurderingen, den summative vurderingen. Forskningsstudier har de siste ti årene lagt vekt på at det er den formative vurderingen som er den viktigste og som må komme mer frem i lyset. En vektlegging som ikke har vært så vanlig i skolen tidligere da man som oftest har lagt vekt på sluttvurderingen av elevene. To av de som har bidratt mest til dette synet er forskerne Paul Black og Dylan William. I 1998 presenterte de sin forskningsartikkel i boka ”Inside the black box – raising standards through classroom assesement.” Dette er det vi kaller en metastudie. Med andre ord, Black og William samlet ikke inn egen empiri slik som intervju og spørreskjema. Det de derimot gjorde var å studere vitenskapelige studier som andre hadde skrevet for så å sammenfatte resultatene. Konklusjonen av dette ble da at ” det finnes et sterkt bevisgrunnlag for at undervisvurdering er et essensielt trekk ved arbeidet i klasserommet og at utvikling av formativ vurdering kan øke standarden på elevers læring.” (Musikkpedagogikk s.a)

Forskningen til Black og William presenterer fire betingelser for god undervisvurdering som alle er like viktige:

- *Både elever og lærer må kjenne til målet for arbeidet.
- *Elevenes nåværende ståsted må beskrives.
- *Læreren må fortelle eller gi råd om hvordan eleven kan nå målet.
- *Eleven må selv delta i vurderingsarbeidet. ” (Musikkpedagogikk s.a)

To av de som støtter funnene til Black og William er John Hattie og Helen Timperley. De har gjort en studie av læring som er en av verdens største på området. De har utgitt artikkelen ”The power of feedback” og tar for seg hvilke faktorer som fremmer læring. Funnene deres sier at faktorer som fremmer læring er å få god tilbakemelding (herunder kommer også det å vurdere seg selv og å ha god feedback-praksis), at det er kvalitet på undervisningen, godt klassemiljø både mellom elev-elev og lærer-elev, og at elevene lærer av hverandre. Faktorene som ikke har noe særlig effekt på læring er bruk av karakterer, ros og straff, individualisering, klassestørrelse og det å få uklare eller for generelle tilbakemeldinger. (Musikkpedagogikk s.a)

Som man kan se ut ifra flere forskningsresultater er underveisvurdering veldig sentralt for å øke elevenes læring. Spørsmålet om vurderingens formål har blitt mer og mer aktuelt og flere vektlegger vurdering for læring mer enn det tidligere har blitt gjort. Man ser en dreining mot at vurdering er så mye mer enn bare en avsluttende karakter etter endt semester. Utdanningsdirektoratet har lagt stor vekt på vurdering for læring og har gitt ut en egen brosjyre om temaet. En definisjon på hva vurdering for læring er kan man finne på nettsiden ”Vurdering for læring” til utdanningsdirektoratet. ”Underveisvurdering kan styrke elevs læring dersom både lærer og elev bruker vurderingsinformasjonen til å justere og tilpasse opplæringen underveis. Dette kalles vurdering for læring.” (Utdanningsdirektoratet s.a). Det kan diskuteres om de nye forskriftene blir fulgt og om elevene faktisk får den underveisvurderingen de har krav på. Blir de fortalt hva de ikke kan, eller får elevene beskjed om hva de mestrer og hva de må gjøre for å mestre enda mer? Ser man på den årlige elevundersøkelsen som blir gjennomført av utdanningsdirektoratet kan man se at det er svært sjelden at elevene får beskjed om hva de må gjøre for å bli bedre i faget. Man kan også se store forskjeller når det kommer til om elevene får beskjed om hva de vurderes etter. Det er ofte kommentert at norsk skole mangler evalueringskultur. Dette kommer også frem i Stortingsmelding nr 16. Følgene av dette har vært utilstrekkelig oppfølging av elevene. Etter departementets oppfatning er det fire hovedutfordringer knyttet til individvurdering.

- 1) Regelverket for individvurdering oppfattes ikke som klart nok.
- 2) Både lærerutdanningen og skolen mangler tilstrekkelig kompetanse.
- 3) Det er svak vurderingskultur og vurderingspraksis i skolen.
- 4) Det er forsket lite på individvurdering i Norge. (Regjeringen 2006-2007)

2.3 Forskrift til opplæringsloven

I forskriften til opplæringsloven kan man lese om vurdering, og dette er noe som burde være godt kjent for alle lærere. Allikevel viser min undersøkelse at lærerne ikke kjenner til disse forskriftene så godt som de kanskje burde. Jeg har derfor valgt å ta med litt om dette.

Forskriftene er tydelige og burde være klare retningslinjer for lærerne. Her kommer det frem at formativ vurdering er særdeles viktig.

§ 3-1. Rett til vurdering

Elevar i offentlig grunnskoleopplæring og elevar, lærlingar og lærekandidatar i offentlig vidaregåande opplæring har rett til vurdering etter reglane i dette kapitlet. Retten til vurdering inneber både ein rett til undervegsvurdering og sluttvurdering og ein rett til dokumentasjon av opplæringa. (Forskrift til opplæringsloven)

Her ser man at elevene har rett på underveisvurdering, sluttvurdering og rett til dokumentasjon av opplæringa. Det at elevene har rett på underveisvurdering er noe som har kommet mer og mer inn i skolen og som ofte har vært debattert. Som man kan lese i paragraf 3-2 er formålet med vurdering i fag ”å fremme læring underveis og uttrykke kompetansen til eleven underveis og ved avslutningen av opplæringa i faget” (Lovdata s.a § 3-2)

For å kunne bedre opplæringen må underveis og sluttvurderingen ses i sammenheng.

Grunnlaget for å fastsette standpunktarakter i fag, orden og atferd må komme av kunnskap om elevenes utvikling i fag gjennom underveisvurdering. Det er de samla kompetansemålene i læreplanene som er grunnlaget for vurdering i fag. I denne vurderingen skal ikke forutsetningene til den enkelte elev, fravær eller forhold som er knyttet til orden og oppførsel tas med. Dette er med ett unntak. I grunnskolen når det gjelder faget kroppsøving skal det legges vekt på både oppnådd kompetanse og forutsetningene til eleven. Dette er noe som har vært mye diskutert. Om forutsetningene til elevene skal telle eller ikke. Slik det er i dag teller forutsetninger i kroppsøving i grunnskolen, men ikke på videregående. Dette kan for mange føles noe vanskelig da forutsetningene ikke lenger skal tas hensyn til.

I forskrift til opplæringsloven står det dette om underveisvurdering.

§ 3-11. Undervegsvurdering

Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lærekandidaten aukar kompetansen sin i fag, jf. § 3-2.

Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.

Videre påpekes det at undervisvurderingen skal inneholde informasjon om kompetansen til eleven. Elevene har også rett på en samtale hvert halvår som skal si noe om eleven ligger an i forhold til kompetansemålene i fagene. ” Læreren skal vurdere om eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringa, jf. opplæringslova § 5-1 og § 5-4.” (Lovdata s.a) Elevene skal også delta aktivt i forhold til å vurdere sitt eget arbeid og den faglige utviklingen. I merknader til § 3-11 står det at undervisvurderingen også kan gjennomføres i grupper. Som oftest gjennomføres undervisvurdering muntlig fra lærer til elev og denne muntlige dialogen kan dekke kravet til undervisvurdering. (Rundskriv Udir-1-2010)

2.4 Kompetansemålene i kroppsøving

Grunnen til at vurdering for læring har fått så stort fokus i det siste er at man har tydeliggjort enda mer hva vurderingen skal omfatte. Det stilles også krav til den informasjonen elevene skal få. Elevene har krav på å få vite hva som forventes av dem og hvordan de ligger an i forhold til kompetansemålene i kroppsøving. I tillegg har de krav på å vite hva de må gjøre for å heve sin egen kompetanse. Kroppsøving har tre hovedområder på videregående og inneholder ulike kompetansemål for de ulike klassene.(Udir s.a)

Det er disse kompetansemålene som skal danne grunnlaget for vurdering i kroppsøving. Disse målene står beskrevet i den formelle delen av læreplanen og her kan man se hva som det er forventet at elevene skal kunne når de er ferdige på skolen. Disse målene blir brutt ned av hver enkelt skole i lokale læreplaner, og det er stor valgfrihet i hva man ønsker å legge vekt på. Her blir kompetansemålene brutt ned til delmål. Ved å bryte ned kompetansemål til delmål vil elevene lettere kunne vite hvor man ligger an og letter nå målene i læreplanen.

”Verken kompetansemåla i Kunnskapsløftet eller delmåla vil si noe om kvaliteten på opplæringen, men kun hva det er forventet at elevene skal mestre. Derfor er det nødvendig å utvikle kjennetegn på måloppnåelse, altså hva som er lav, middels og høy måloppnåelse. ” (Gyldendahl s.a)

Viktige vilkår for at et vurderingssystem skal fungere godt er:

- at opplæringen er godt planlagt i forhold til kompetansemåla
- at delmåla er konkrete og forståelige
- at kjennetegn på måloppnåelse er kjent for elever, foresatte og lærere
- at vurderingen fokuserer på elevens muligheter for utvikling
- at det er god kommunikasjon mellom lærere, elever og foresatte

(Gyldendahl s.a)

2.5 Tilbakemeldinger

Det å kunne gi gode tilbakemeldinger er essensielt i forhold til jobben som blir gjort som lærer for at elevene skal utvikle seg i kroppøving. Vurderingen må rettes mot det eleven skal lære seg og kompetansemålene i faget. Som lærer er det viktig å være tydelig i sine tilbakemeldinger, og tilbakemeldingene bør skape lærelyst hos elevene. Som Eide (2011) skriver i sin oppgave så forutsetter læring anerkjennelse og anerkjennelse forutsetter læring. Både det læreren sier og måten læreren sier det på har stor betydning på hvordan eleven tolker denne tilbakemeldingen. Læreren må være engasjert i elevene sine og på denne måten skape motivasjon og entusiasme ved å gi konstruktive tilbakemeldinger. ”Når eleven gis tilbakemeldinger på bakgrunn av handlingsforsøk der skolefagets innhold appellerer til elevens individuelle erfaringer, øker elevens lærelyst.” (Dale og Wærness 2006). I rapporten til Roald Jensen om læring og vurdering fra 2008 skriver han at all undervegsvurdering i utgangspunktet skal være formativ. Dersom læreren ikke gir konstruktive tilbakemeldinger på hvordan eleven skal arbeide for å nå læringsmålene har ifølge Roald Jensen disse tilbakemeldingene ingen lærende funksjon. Undersøkelsene til Jensen viser at man fortsatt har en lang vei å gå for å få til et bedre system for formativ vurdering. Han sier også at formativ vurdering i skolen forekommer i varierende grad. Det er mange begreper å sette seg inn i og selv om formativ vurdering har vært praktisert over en lengre periode nå er det fortsatt en lang vei å gå. For å kunne få til en vellykket formativ vurdering må læreren og elevene skape et trygt læringsmiljø der det er lov å prøve og feile. Klarer man å skape et trygt læringsmiljø blir det ikke risikabelt å ta sjanser og man kan tillate seg å gjøre feil for det er disse man lærer av. (Lauvås, Lycke og Strømsø, 2006). Black og William (1998) har under sine forskninger sagt at et fokus på karakterer og belønninger bare fører til at elevene blir mer opptatt av måter man kan oppnå dette på enn og faktisk tenke på læringsresultatene der fokuset egentlig burde ligge. Da kan det fort bli sånn at elevene blir mer opptatt av karakterer og den biten enn hva de faktisk lærer. ”Det er viktig at elevene ikke føler at de skal kontrolleres på om de gjør en god jobb, men at de vurderes med intensjonen om at de skal bli dyktigere til å løse oppgavene de blir satt til.” (Sadler, 1998)

Elevene har også en viktig funksjon i vurderingsarbeidet. Egenvurdering er en del av underveisvurderingen og som det står i paragraf 3-12 i opplæringsloven skal ”eleven, lærlingen og lærekandidaten delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling, jf. opplæringslova § 2-3 og § 3-4” (Opplæringsloven s.a)

Forskning sier at elever som lærer seg å vurdere sitt eget arbeid kan øke læringsutbyttet sitt og

dermed få mer motivasjon. Ved denne egenvurderingen får elevene innsikt i hva det er man skal lære og på hva slags måte elevene lærer best. På denne måten vil elevene også bli mer selvstendige i læringsarbeidet.

For at læreren skal kunne gi gode tilbakemeldinger må læreren ha kunnskaper om elevene og elevenes kompetanse til enhver tid. I tillegg bør læreren si noe om hva elevene må gjøre for å kunne nå de ulike målene som er satt. Lærerne må ha god vurderingskompetanse slik at han/hun hjelper elevene til en høyere grad av måloppnåelse i forhold til kompetansemålene enn det eleven hadde tidligere. Vurderingens viktigste funksjon er veiledningsfunksjonen. Skal det skje en læring hos elevene må en form for tilbakemelding være til stede. (Imsen, 2006) Disse tilbakemeldingene kan samtidig være med på å gi økt motivasjon. En sentral faktor i nettopp denne læringsprosessen er motivasjon, og måten man underviser på og gir tilbakemeldinger på kan enten fremme eller hemme motivasjonen for læring.

2.6 Motivasjon

Vurdering for læring kan som vi ser underbygge elevenes utvikling i kroppsøving. Samtidig kan vurdering for læring gjøre at elevenes motivasjon til faget øker som igjen kan bidra til økt læringsutbytte. Læreren må skape et trygt og inkluderende miljø der elevene føler seg ”hjemme” og der de kan utvikle sitt selvbylde. I læringsplakaten kommer det frem 11 punkter som er knyttet sammen. Motivasjonen henger sammen med elevmedvirkning og at elevene får utvikle egne læringsstrategier. Forutsetningen for at en skal kunne utvikle dette er at en må ”stimulere elevene og lærlingene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning”. (Læringsplakaten punkt 3). Lærelysten avhenger også av at det må bli lagt til rette for elevmedvirkning. Motivasjon er i tillegg knyttet opp mot det som står i læringsplakatens første punkt. ”gi alle elever og lærlinger like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre.” I tillegg for å øke elevenes motivasjon må man ”fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmetoder” (Læringsplakaten punkt 6). Opplæringen må bli lagt til rette slik at elevene utvikler evnene og talentene sine. Dette både alene og i samarbeid med andre. Siktemålet her er å utvikle læringsorienterte elever der det er læringen i seg selv som er målet og ikke nødvendigvis resultatet. Elevene bør være oppgaveorienterte og ha et ønske om å forbedre ferdighetene sine, få mer innsikt og mestre ulike oppgaver. Skolen og lærerne blir da viktige støttespillere og må gi begrunnelser som er meningsfulle for skolearbeidet som skal gjøres. Gode tilbakemeldinger kan gjøre at motivasjonen for faget øker. Vurdering kan ha store negative innvirkninger på den som blir vurdert hvis dette blir gjort på feil måte. Lærerne må derfor være klar over hvordan

vurderingen de gir kan være med på å skape eller ødelegge motivasjonen for faget. Læringsmiljøet må fokusere på de sterke sidene til elevene og ikke bare på de svake. Dette hjelper til å få en inkluderende skole der alle føler seg trygge. (Jensen, 2008)

2.7 Elevmedvirkning

I skolesammenheng skal ikke elevene bare bli vurdert, men skal også være med på å vurdere kvaliteten på det arbeidet som blir gjort. Elevene skal også se sammenhengen mellom hva de allerede mestrer og hva de kan bli bedre på. Med tanke på vurderingsprosessen er det helt essensielt at elevene kan involveres og få erfaring og kunnskap om vurdering og om egen læring. (Udir s.a) I forskrift til opplæringsloven står det klart og tydelig at elevene skal delta i vurderingsarbeidet. I læreplanen står det at elevene skal delta aktivt både når det gjelder planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen. Skolen må derfor legge til rette for at lærere og elever kan samarbeide om denne prosessen. Ifølge stortingsmelding nr 30 kan elevmedvirkning føre til økt motivasjon og bedre læringsresultater. (Regjeringen 2003-2004) Elevmedvirkning kan føre til at elevene blir mer aktive i læringsprosessen og gjennom å delta aktivt kan elevene få bedre oversikt og kontroll over det som faktisk skal læres i en periode. Kommunikasjonen mellom elev-elev og lærer-elev kan også bli bedre ved hjelp av elevmedvirkning. Målsettingen for elevmedvirkning er å legge til rette for mer selvstendighet hos elevene. Dette kan skje ved at elevene utvikler evnen og viljen til å arbeide mot mål som er langsiktige og realistiske. Slik kan elevene få realistiske ambisjoner på egne vegne. (Dale og Wærness 2006, s.20)

I kunnskapsløftet (2006) kommer det også fram at elevmedvirkning er viktig.

Elevmedvirkning innebærer deltagelse i beslutninger som gjelder egen og gruppens læring. I et inkluderende læringsmiljø er elevmedvirkning positivt for utviklingen av sosiale relasjoner og motivasjon for læring på alle trinn i opplæringen. I arbeidet med fagene bidrar elevmedvirkning til at elevene blir mer bevisst egne læringsprosesser, og det gir større innflytelse på egen læring. (Kunnskapsløftet, 2006)

Flere undersøkelser viser at dersom elevene kjenner til hva de blir vurdert ut ifra og deltar aktivt i vurderingsarbeidet kan dette virke motiverende. I tillegg kan de ved hjelp av elevmedvirkning enklere kunne se sammenhengen mellom det de allerede kan og det de trenger å jobbe mer med. De kan utvikle forståelse for hvordan de lærer og hva som må læres. Som Black og William (1998) også har påpekt må elevene lære å vurdere seg selv for så og kunne forstå målet med det som skal læres og hva som kreves for å nå målet.

3. METODE

I denne delen av oppgaven vil jeg ta for meg de ulike metodene som finnes og presentere det jeg mener passer best for oppgaven. Jeg vil også si litt kort om hvordan jeg har gått frem i forhold til oppgaveskriving og intervju av elever og lærere.

3.1 Kvalitative og kvantitative metoder

”En metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener til dette formålet, hører med i arsenalet av metoder” (Hellevik 1999:12).

Man kan dele inn metodene i kvalitative og kvantitative metoder.

Kvalitativ metode er en metode for generering av kunnskap hvor man undersøker hvilken mening hendelser og erfaringer har for de som opplever dem, og hvordan de kan fortolkes eller forstås også av andre. Heller enn å undersøke et stort antall forekomster ved bruk av statistikk (som ved kvantitativ metode) vil kvalitativ metode typisk bli brukt på noen få forekomster. (wikipedia s.a)

Kvantitative metoder er forskningsmetoder som befatter seg med tall og det som er målbart (kvantifiserbart). De skiller seg således fra kvalitative metoder. Telling og måling er vanlige former for kvantitative metoder. Resultatet av forskningen er et tall eller en rekke med tall. Disse blir ofte fremstilt i tabeller, grafer eller i andre statistiske fremstillinger(wikipedia s.a)

I denne oppgaven har jeg benyttet en blanding av kvantitative og kvalitative metoder. Jeg har lagt hovedvekt på kvalitative metoder da jeg mener dette er det beste for min problemstilling. De kvalitative metodene vi har er intervju, observasjon og dokumentanalyse – data i form av ord. Dette kalles et induktivt design. (Universitetet i Oslo. s.a)

Man konsentrerer seg om få objekter som man undersøker grundig. I denne oppgaven gir både et kvalitativt intervju med lærerne i tillegg til spørreundersøkelsen, og kvantitative spørreundersøkelser med elevene det beste resultatet for å kunne svare på problemstillingen. På denne måten vil intervjuobjektet, altså lærerne kunne være med å styre samtalen. Jeg var også til stede hele tiden under spørreundersøkelsen med elevene slik at de kunne stille spørsmål om det var noe de var usikre på. Det var ikke så veldig mange elever som deltok på spørreundersøkelsen og jeg valgte og heller stille disse elevene litt flere spørsmål. Som man kan se glir metodene litt over i hverandre i mitt tilfelle, og jeg har valgt å benytte begge metodene med hovedvekt på kvalitative metoder. Kvalitativ metode er en metode for

innhenting av opplysninger hvor man istedenfor å undersøke flest mulig forekomster konsentrerer seg om noen få, og undersøker disse svært grundig.

Kvalitative metoder har i følge Eivind Skille mange sterke sider. Nyanser kan komme frem gjennom at man kan tolke enkeltindividets utsagn og handlinger. Ved bruk av kvalitative metoder oppstår det en nærhet mellom forsker og informant, og fleksibilitet er en av styrkene til kvalitative metoder. Kvalitative metoder kan bedre forståelsen mellom forsker og respondent, det skaper fysisk nærhet, og skaper gjensidig tillit.

Ifølge universitetet i Oslo (s.a) har kvalitative metoder disse styrkene og svakhetene:

- Åpenhet/fleksibilitet – data struktureres (i hovedsak) etter at de er innsamlet (styrke?).
- Metodene er ikke veldig tekniske og regelbundne (data behandles ikke av datamaskiner) (styrke?).
- Enhetene påvirker i stor grad hvilke data/informasjon vi samler inn (styrke?).
- Relativt lett å innhente tilleggsinformasjon (styrke?).
- Ressurskrevende (svakhet?).
- Kompleks informasjon (mye og lite strukturerte data) (svakhet?).
- Generaliseringsgrad – hvor allmenne er konklusjonene? (svakhet?).

3.2 Reliabilitet og validitet

Begrepene reliabilitet og validitet er begreper som ofte blir benyttet i sammenheng med kvalitativ forskning.

Validitet er i følge store norske leksikon gyldigheten av en studie. ” I hvilken grad man ut fra resultatene av et forsøk eller en studie kan trekke gyldige slutninger om det man har satt seg som formål og undersøke.” (Store norske leksikon s.a).

I mitt tilfelle undersøkte jeg elever kun ved Hamar katedralskole. Resultatene er valide i forhold til akkurat denne skolen, men ser man på det i en større sammenheng måtte man ha undersøkt flere skoler over hele landet for og kunne trekke gyldige slutninger om vurdering for læring fungerer og om dette hjelper elevene til å utvikle seg. Jeg har imidlertid også sett på tidligere oppgaver som har undersøkt det samme, og resultatene fra disse samsvarer godt med resultatene i min undersøkelse. Derfor kan man allikevel selv ved undersøkelse av få elever og lærere si at undersøkelsene og svarene jeg har fått er valide i forhold til det jeg var ute etter å finne ut.

Reliabilitet er påliteligheten til en studie. I hvor stor grad man får det samme resultatet når en undersøkelse blir gjentatt flere ganger under de samme forholdene. ”Manglende reliabilitet kan oppstå som følge av ulikheter mellom observatører, dvs. de personene som utfører en undersøkelse, eller manglende stabilitet i måleinstrumentet, eller variasjon i det som blir målt.” (Store norske leksikon s.a)

Reliabiliteten i forhold til min undersøkelse er god. Spørreundersøkelsen min hadde enkle og konkrete spørsmål som elevene og lærerne ikke kunne mistolke. Det var stort sett avkryssningsspørsmål og på denne måten vil det kunne være mulig å gjennomføre undersøkelsen ved en senere anledning også av andre observatører, og allikevel få pålitelige resultater.

3.3 Populasjon og utvalg

Tre klasser og to lærere ved Hamar katedralskole ble intervjuet/deltok på undersøkelsen. Siden jeg hadde praksis på denne skolen ble valget om å gjennomføre spørreundersøkelse og intervju nettopp her veldig enkelt. På denne måten kom jeg tett på elever og lærere, og kunne gjennomføre undersøkelsen samtidig som vi var i praksis. Lærerne og elevene ble plukket ut helt tilfeldig og før jeg satte i gang med undersøkelsen informerte jeg elever og lærere om prosjektet mitt, og fikk godkjenning til å gjennomføre undersøkelsen. I tillegg snakket jeg med rektor på skolen og fikk også en godkjennelse fra han. Se vedlegg.

3.4 Frafall

Jeg gjennomførte denne undersøkelsen i helt tilfeldige klasser og i tilfeldige timer. Det var da et par elever borte fra hver av de klassene. Når det gjelder lærerne spurte jeg flere lærere og det var de lærerne som hadde tid som deltok på undersøkelsen.

3.5 Forberedelse av spørreundersøkelsene og intervjuene

Jeg lagde to ulike spørreskjema. Ett til elevene og ett til lærerne. Jeg gikk inn i timen til tre ulike klasser og gjennomførte undersøkelsen før undervisningen startet. Når det gjelder lærerne så hadde vi et mer åpent intervju med spørsmål de skulle svare på i tillegg til at de kunne komme med tilleggsopplysninger eller kommentarer hvis de ønsket det. Her ble de dataene jeg samlet inn brukt til kvantitativ opptelling og kvalitativ tolking. I spørreundersøkelsen hadde jeg både åpne og lukkede spørsmål. På de åpne spørsmålene var det flere som valgte å svare blankt, mens det på de lukkede spørsmålene var svaralternativer

som de kunne velge mellom. En fordel med åpne spørsmål er at man får litt mer personlige svar. Elevene og lærerne kunne utdype hvis de ønsket det og si det de mente. Ulempen med dette er at det kan være flere som velger å svare blankt og det kan være vanskelig å tolke svarene. Når det gjelder de lukkede spørsmålene er det en fordel at opptellingen kan gjennomføres forholdsvis raskt i etterkant og man kan se resultater i et diagram. Ulempen er at man har svaralternativ man må velge mellom, og personlige meninger faller her bort. På de lukkede spørsmålene er det også viktig at spørsmålene og svarene er så nøytrale som mulig slik at forsøkspersonene svarer det de mener, og ikke det jeg vil dem skal svare. Jeg mener at en kombinasjon av åpne og lukkede spørsmål i en undersøkelse er best.

Et annet viktig spørsmål med slike spørreundersøkelser er troverdigheten til resultatene. Har elevene svart det som gjelder for hver enkelt eller har de bare krysset av i hulter og bulter? I tillegg kommer aspektet om spørsmålene er tolket riktig. Dette problemet føler jeg at jeg unngikk ved at jeg var til stede når elevene tok undersøkelsen. På denne måten kunne de stille spørsmål om det var noe de var usikre på. Jeg tror også at min tilstedeværelse gjorde at elevene tok litt mer seriøst på oppgaven, og svarte så ærlig de kunne.

I tillegg til de spørsmålene jeg laget selv hentet jeg til min lærerundersøkelse tre spørsmål fra masteroppgaven til Lars Harald Eide. Spørsmål 6, 9 og 10. Til elevundersøkelsen hentet jeg spørsmål 3 og 4. Se vedlegg.

4. Resultater

Når jeg har sett på resultatene fra undersøkelsene har jeg sett på jenter, gutter og alle som deltok. Jeg vil si litt generelt om skolen, elevene og lærerne, og ta for meg spørsmål og resultater fra undersøkelsen.

4.1 Generelle data om skolen

Hamar katedralskole er en videregående skole med studiespesialiserende og yrkesforberedende studier. Hamar katedralskole er nå en storskole som er slått sammen med Ajer videregående skole og Ankerskogen videregående skole. Skolen har plass til 1440 elever og 240 ansatte. (Hamar katedralskole s.a) Vurdering er et satsningsområde på Hamar katedralskole og på nettsiden til skolen står det at:

Vurdering er et virkemiddel for å nå og måle individuelle resultater mot kompetansemålene i læreplanen. Det skal være stor forutsigbarhet i vurderingen og derfor må elevene forstå hva det legges vekt på og hvorfor. Undervisvurdering skal brukes som et redskap i læreprosessen hvor eleven har rett og plikt til deltagelse i planlegging, gjennomføring og vurdering av faglig utvikling sammen med sin lærer. Egenvurdering øker læringsutbyttet og gjør eleven mer motivert. (s.a Hamar katedralskole)

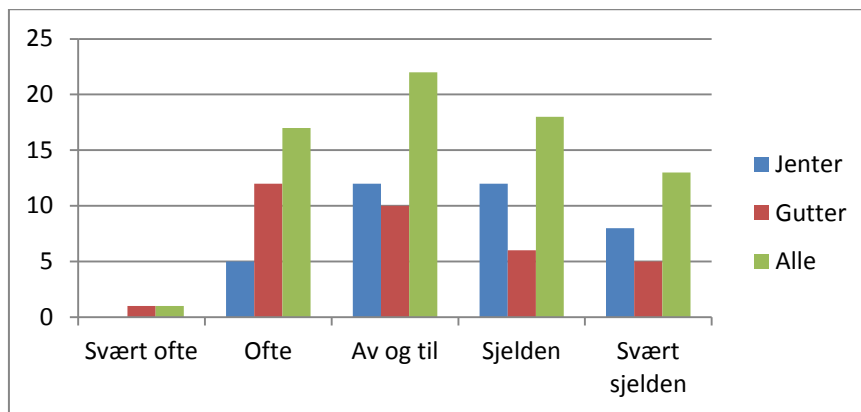
4.2 Generelle data og spørsmål fra elevundersøkelsen

Jenter	37	52%
Gutter	34	48%
Totalt	71	100%

Som vi kan se deltok totalt 71elever på spørreundersøkelsen.

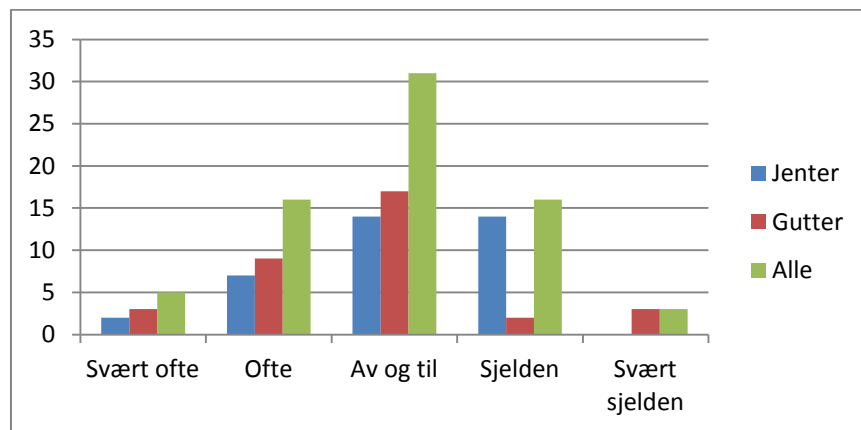
På elevundersøkelsen var det 23 spørsmål.

4.2.1 Resultater fra elevundersøkelsen

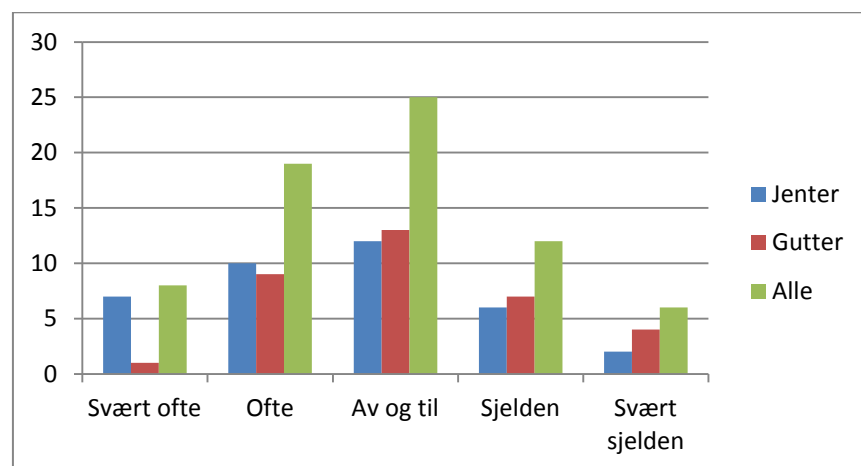
Figur 1 Spørsmål 2 fra elevundersøkelsen

Jeg får beskjed av læreren hva jeg må gjøre for å bli bedre i kroppsøving?

Figur 2 Spørsmål 3 fra elevundersøkelsen.

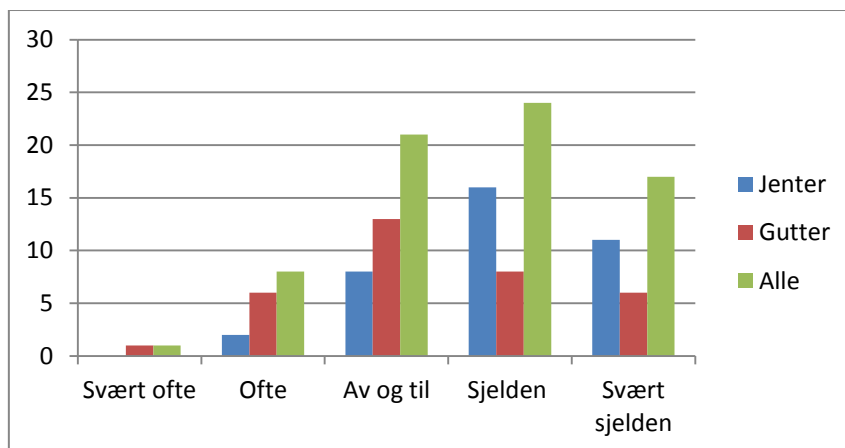
Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner med aktiviteter i kroppsøving?

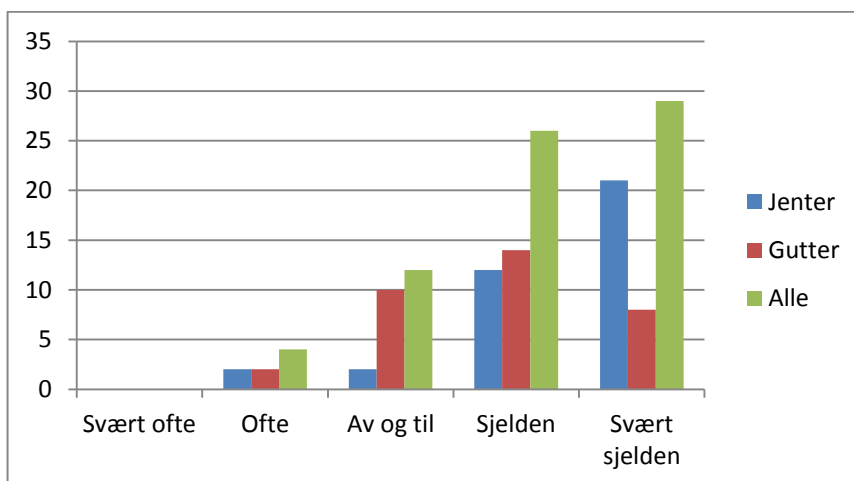
Figur 3 Spørsmål 4 fra elevundersøkelsen.

Når jeg skal lære noe nytt tenker jeg gjennom hva jeg kan fra før om det jeg skal lære

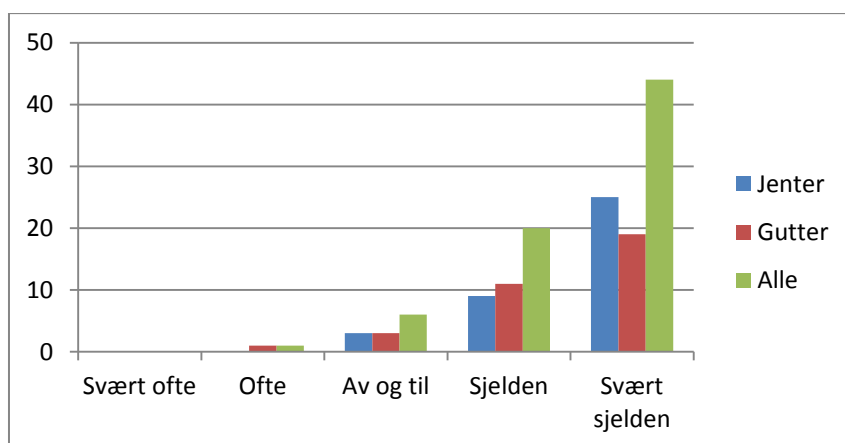

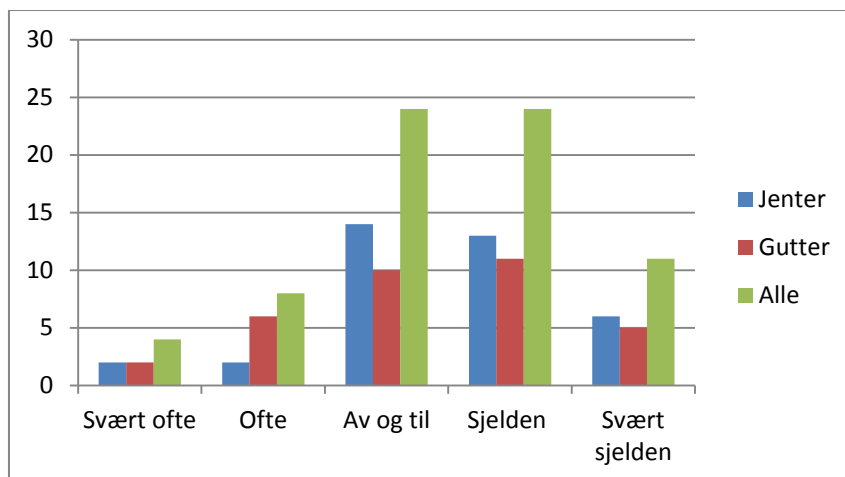
Figur 4 Spørsmål 5 fra elevundersøkelsen.
Hvor ofte får du klare delmål i timen av læreren?

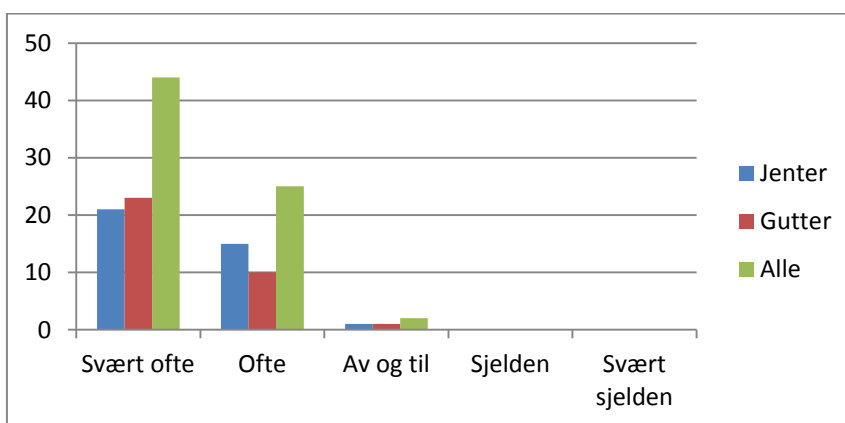
Figur 5 Spørsmål 6 fra elevundersøkelsen.
Jeg får tilbakemelding av læreren hva jeg kan gjøre bedre til neste time?

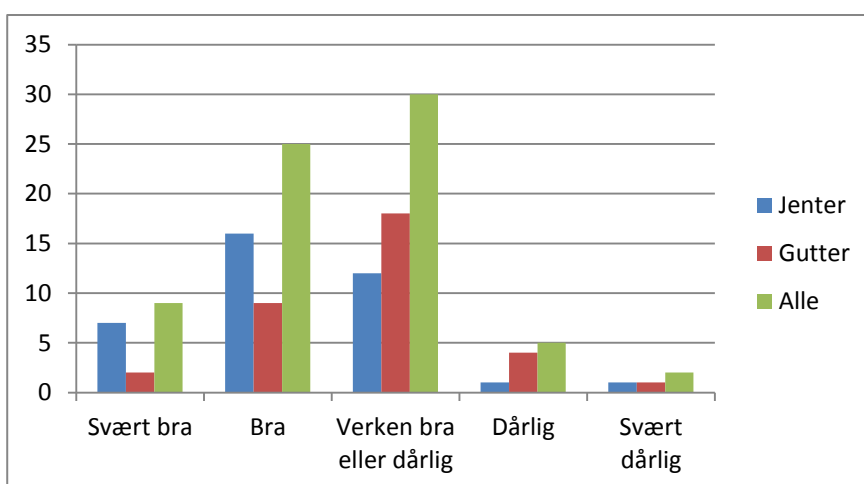
Figur 6 Spørsmål 7 fra elevundersøkelsen.
Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene skriftlig?

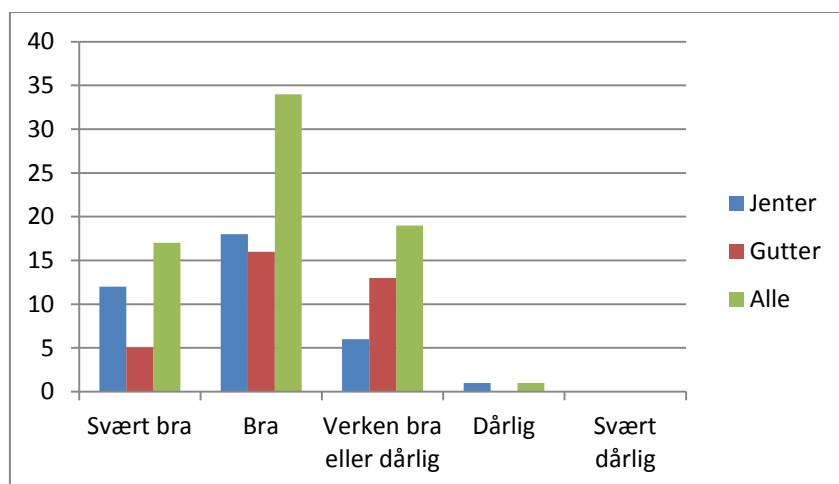
Figur 7 spørsmål 8 fra elevundersøkelsen.
Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene muntlig?

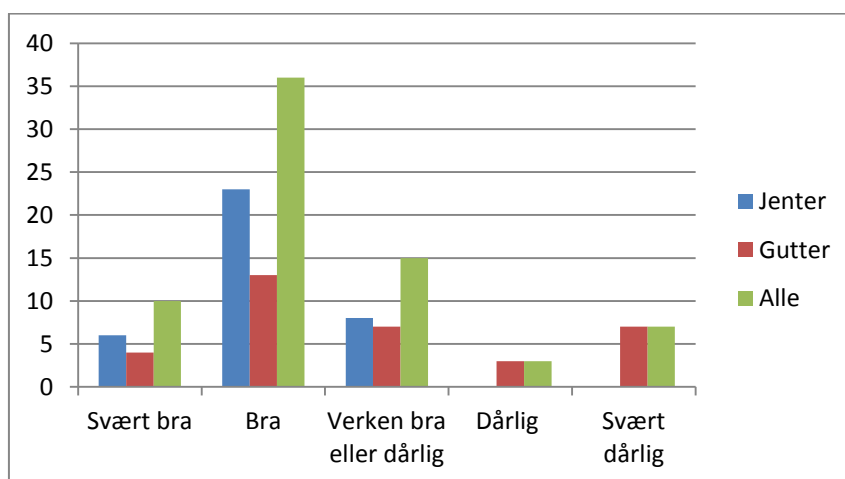
Figur 8 Spørsmål 9 fra elevundersøkelsen
Når læreren snakker eller viser en aktivitet forstår jeg hva læreren sier og mener

Figur 9 Spørsmål 10 fra elevundersøkelsen
Har du utbytte av skriftlige tilbakemeldinger?

Figur 10 Spørsmål 11 fra elevundersøkelsen.
Har du utbytte av muntlige tilbakemeldinger?

Figur 11 Spørsmål 12 fra elevundersøkelsen.
Er du fornøyd med variasjonen i timene?

Spørsmål 13. Har du noen eksempler på tilbakemeldinger du har fått av læreren?

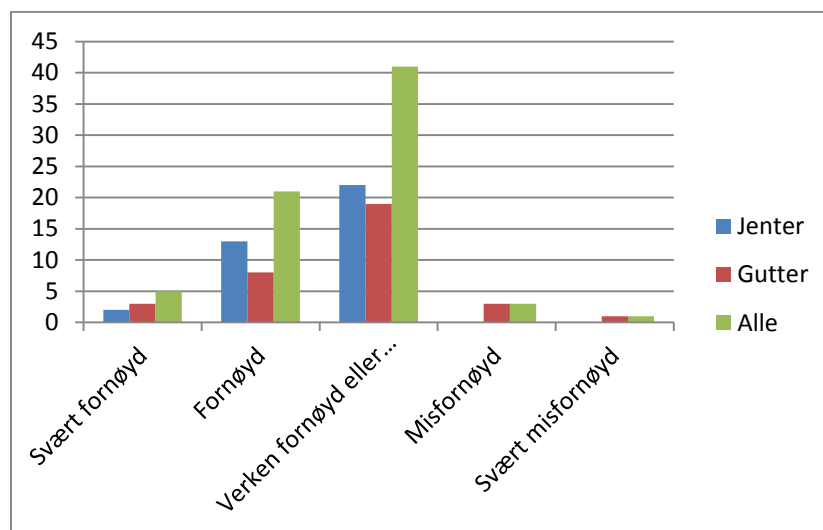
Jenter:

- Nei jeg får ikke så ofte tilbakemeldinger. Bare når jeg spør etter det.
- Får tilbakemeldinger på øktplaner. God ballkontroll og spillforståelse.
- Hvordan jeg kan få bedre effekt ved styrketrening i apparater. Respons på gymprøver.
- Om innsatsen er bra/ikke bra. I forhold til 3000m, hvordan jeg kan få bedre tid.
- Har nesten ikke fått tilbakemeldinger. Eneste er etter prøver om hva som er feil.
- At innsatsen kan være litt bedre, men at det ellers er bra.
- Bra jobba, veldig bra, fortsatt sånn. Tilbakemelding på egentreningsrapport.

- Hvordan utføre øvelser bedre og hvordan få bedre kondisjon.
- At jeg har god innsats men dårlige ferdigheter.
- Du bør løpe fortere, jeg vet du klarer det!
- Du gjør det og det bra, men der kan du øve litt mer eller være litt mer oppmerksom.

Gutter:

- Det var bra.
- Tren mer løping. Hvordan bli bedre på 3000 m.
- Hva jeg kan gjøre bedre, hva jeg er god til.
- Hvorfor vi ligger der vi gjør på karakterskalaen.
- Når vi skriver øktplaner får vi skriftlige kommentarer.

Figur 12 spørsmål 14 fra elevundersøkelsen.

Er du fornøyd med måten denne tilbakemeldingen ble gitt på?

Spørsmål 15. Hvis du svarte svært fornøyd eller fornøyd. Hva var bra?

Jenter:

- At læreren svarer så godt han/hun kan
- Forstod hva læreren mente, og det var konkret
- At læreren roser og oppmuntrer forbedring. At jeg får hjelp til å utvikle meg
- Det ga meg motivasjon og selvtillit. Ble sagt på en positiv måte

- Fikk beskjed om hva jeg manglet eller måtte gjøre bedre for å få bedre karakter
- Bra at læreren gir tilbakemelding fordi det viser at han/hun ser oss/meg.
- Tar seg tid til å forklare slik at jeg forstår

Gutter:

- Det var rett på sak.
- Enkelt og konkret.
- Skjønte hva læreren mente og hva som må forbedres.

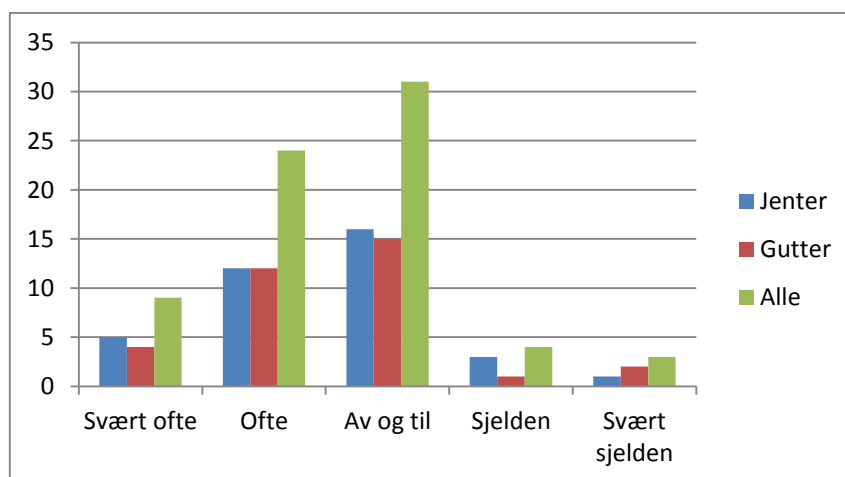
Spørsmål 16. Hvis du svarte svært misfornøyd eller misfornøyd hva kunne vært gjort annerledes?

Jenter:

- Komme med tilbakemeldinger uten at jeg spør om det
- Komme med oppmuntringer

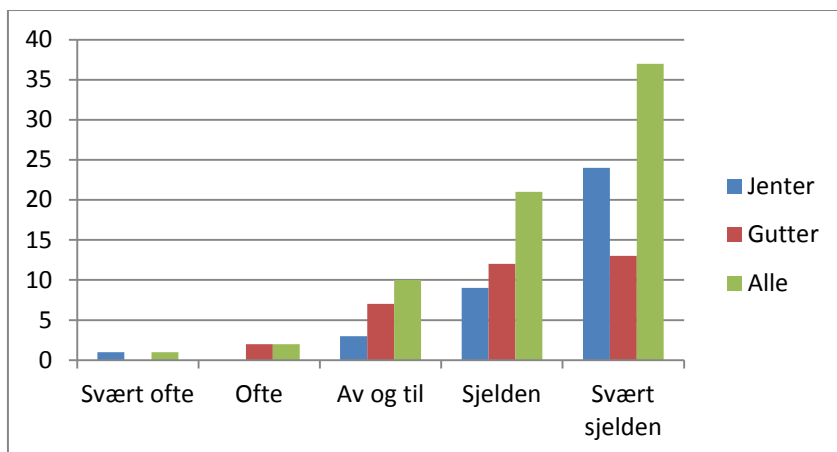
Gutter:

- Flere tilbakemeldinger på hvordan jeg kan forbedre meg
- Mer variasjon
- Får ikke så mange tilbakemeldinger

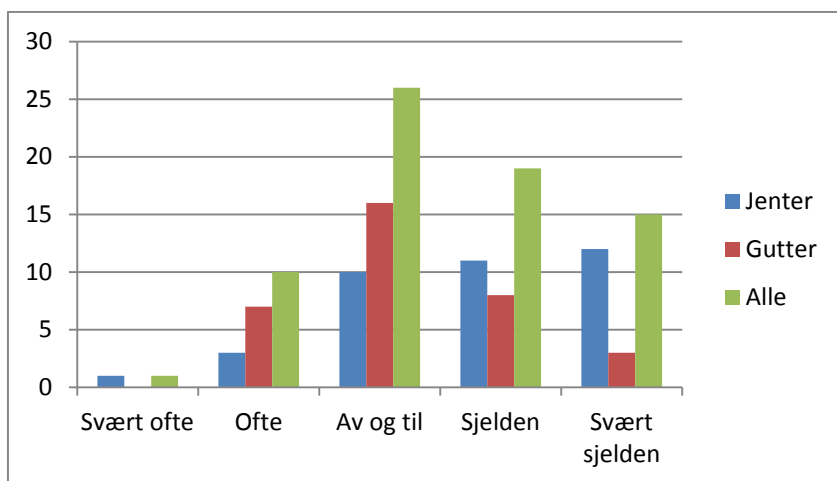

Figur 13 Spørsmål 17 fra elevundersøkelsen.

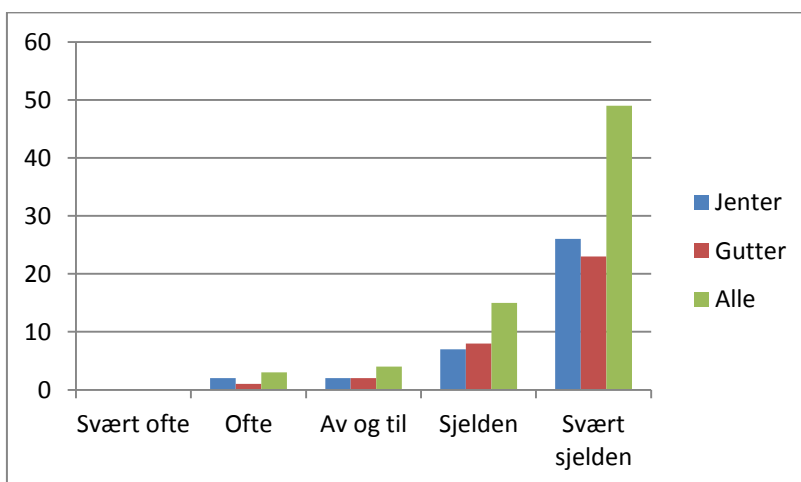
Når du får tilbakemeldinger fra læreren om hva du må forbedre deg på, gjør du det bedre i neste time da?

Figur 14 spørsmål 18 fra elevundersøkelsen.
Får du være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving?

Figur 15 Spørsmål 19 fra elevundersøkelsen.
Vurderer du deg selv underveis og etter kroppsøvingstimene?

Figur 16 Spørsmål 20 fra elevundersøkelsen.
Er du med å vurdere andre elever underveis og etter kroppsøvingstimene?

På spørsmål nr 21 om elevene vet hva som kreves av dem for å få de ulike karakterene i kroppsøving svarte 72% ja, og 28% nei.

På spørsmål nr 22 om elevene forstår hvorfor de fikk den karakteren de fikk ved siste termin svarte 76% ja, og 24% nei. 70% jenter svarte ja mot 82% gutter.

På spørsmål nr 23 om elevene er fornøyde med denne karakteren svarer 8,5 % at de er svært fornøyde, 32 % fornøyde, 41 % som verken er fornøyde eller misfornøyde, 17 % er misfornøyde og 1,5 % svært misfornøyde.

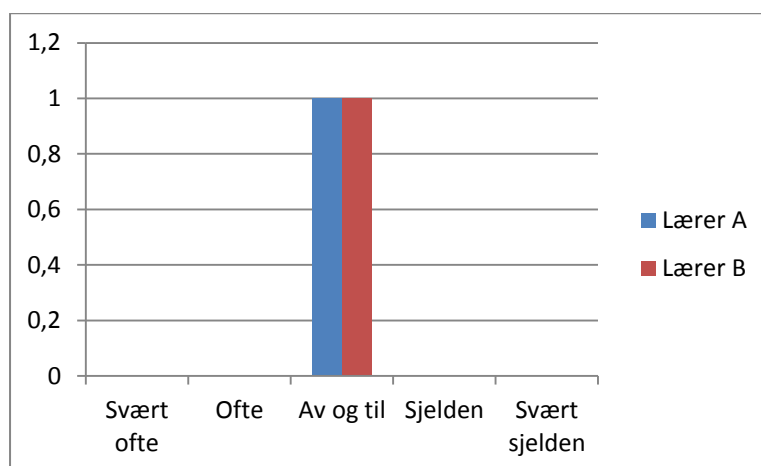
4.2.2 Kommentar

I elevundersøkelsen deltok 71 elever, og jeg har fått veldig varierende og spennende svar. Jeg var tilstede under hele undersøkelsen slik at de kunne stille spørsmål hvis det var noen av spørsmålene de lurte på. Jeg tror dette har bidratt til at jeg har fått ærlige og utfyllende svar. En klar tendens er at på de åpne spørsmålene svarer jentene mer utfyllende enn guttene. Flere av guttene poengterer at de ønsker mer variasjon i timene, og dette kan være for at guttene generelt ønsker mer action i timene enn jentene. Både gutter og jenter er imidlertid enige om at de har godt utbytte av både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger og at dette igjen kan skape motivasjon og underbygge utviklingen til elevene i kroppsøving. Slike elevundersøkelser kan være gull verdt for lærerne da disse gir en pekepinn på hva elevene er fornøyde med og hva som kunne vært gjort annerledes.

4.3 Generelle data og spørsmål fra lærerundersøkelsen

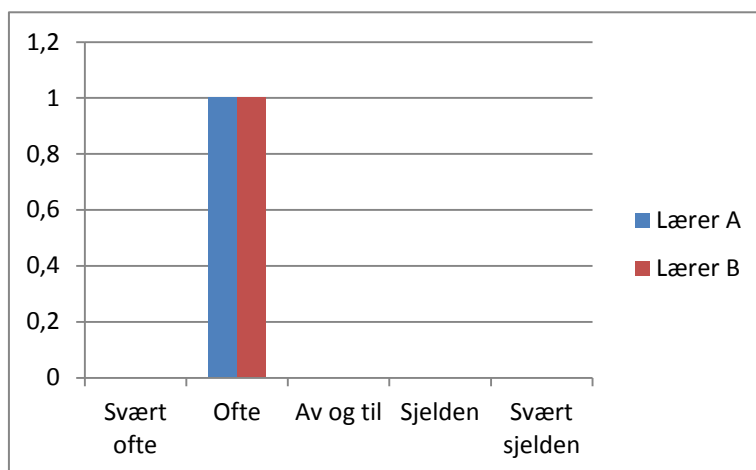
To lærere ved Hamar katedralskole har deltatt i undersøkelsen. 21 spørsmål ble stilt. I tillegg fikk jeg vite hva slags utdanning lærerne hadde og hvor mange år de hadde jobbet som kroppsøvingslærere. På grunn av at deltagerne som har deltatt på undersøkelsen skal være anonyme har jeg utelatt svarene på spørsmålene om undervisningsklasse, hvor mange elever han/hun underviser i, hvor mange år han/hun har jobbet som kroppsøvingslærer og hva slags utdanning læreren har.

4.3.1 Resultater fra lærerundersøkelsen/intervju

Figur 17 Spørsmål 4 fra lærerundersøkelsen

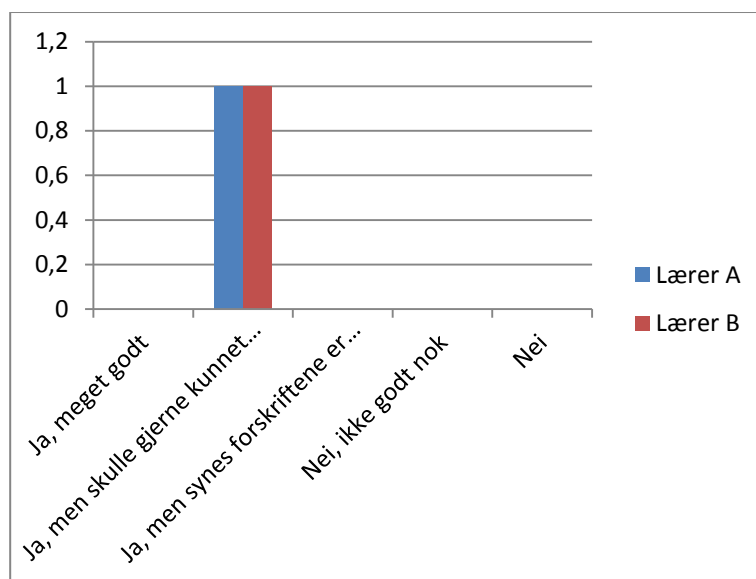
Jeg forteller elevene hva de må gjøre for å bli bedre i kroppsøving?

Figur 18 Spørsmål 5 fra lærerundersøkelsen

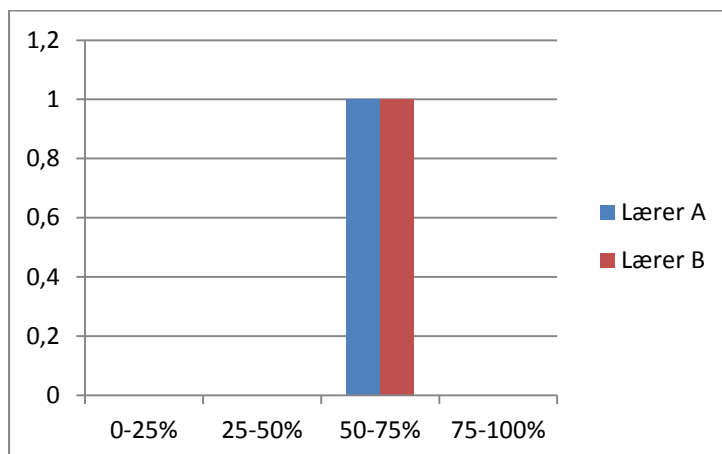
Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner å arbeide med aktiviteter i kroppsøving?

Figur 19 Spørsmål 6 fra lærerundersøkelsen
Kjenner du til forskriftene for vurdering?

På spørsmål 7 og 8 om de mener at elevene har utbytte av skriftlige og muntlige tilbakemeldinger svarer begge lærerne at de tror elevene har godt utbytte av både muntlige og skriftlige tilbakemeldinger.

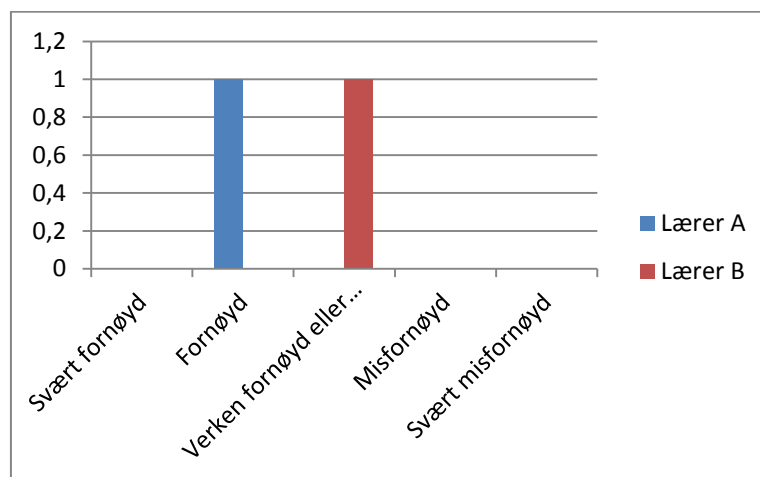
Figur 20 Spørsmål 9 fra lærerundersøkelsen.

Anslå prosentmessig hvor mange av timene dine du har klare delmål (f. eks å utføre fingerslag i volleyball teknisk riktig) for elevenes læring.

På spørsmål nr 10, føler du at du klarer å gi elevene veiledning på hvordan de ligger an i forhold til måloppnåelse innenfor de ulike kompetansemålene i kroppsøving, svarte begge to at de forsøker å oppnå dette, men at de er usikre på om de kan si at de har lykkes med dette.

På spørsmål 11, 12 og 13 i forhold til om de gir tilbakemelding til elevene om hva de kan gjøre bedre til neste time svarer begge at de gjør dette av og til og at de av og til gir disse tilbakemeldingene skriftlig. Lærer A svarer at tilbakemeldingene blir gitt muntlig ofte, mens lærer B gir muntlige tilbakemeldinger av og til.

På spørsmål 14 om eksempler på tilbakemeldinger blir dette nevnt: veiledning på egentreningsrapport, konkrete råd for forbedring, tilbakemeldinger i forhold til å motivere.

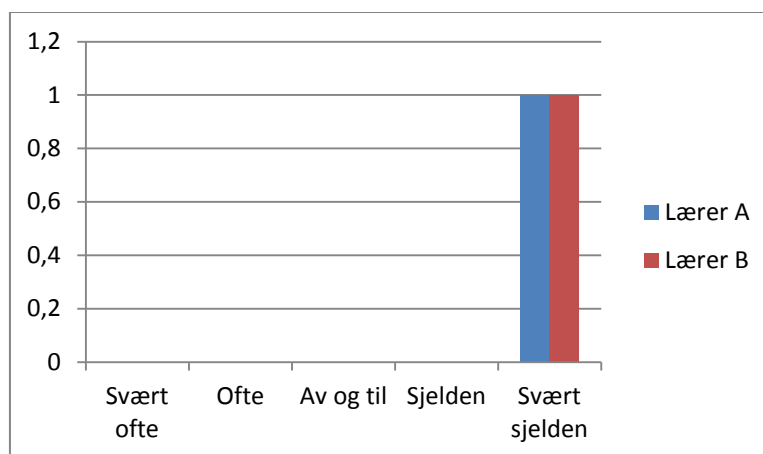

Figur 21 Spørsmål 15 fra lærerundersøkelsen

Er du fornøyd med måten denne tilbakemeldingen ble gitt på?

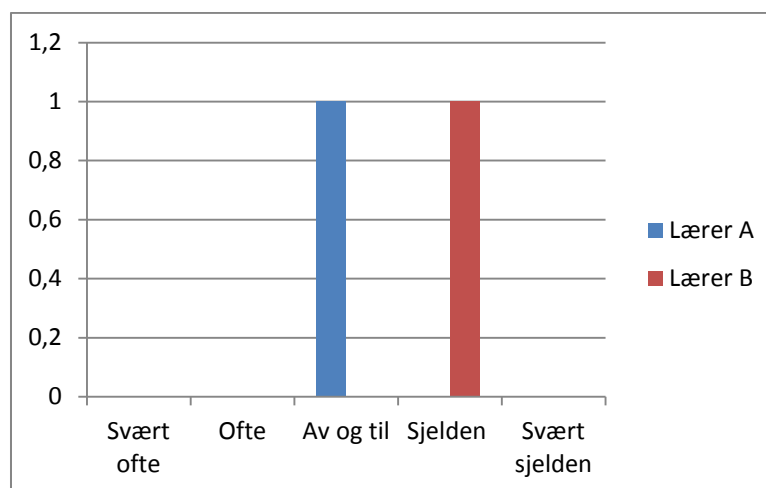
På spørsmål 16 om hva som var bra med denne tilbakemeldingen svarer lærer A at tilbakemeldingene bør være konkrete og forståelige for elevene.

På spørsmål 18 og 19 om elevene får være med å vurdere seg selv og andre underveis og etter kroppsøvingstimene svarer begge lærerne at elevene sjelden får være med på dette.

Figur 22 Spørsmål 20 fra lærerundersøkelsen.

Får elevene være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving?

Figur 23 Spørsmål 21 fra lærerundersøkelsen.

Når du gir tilbakemelding på hva elevene må forbedre, gjør de det bedre i neste time da?

4.3.2 Kommentar

Begge lærerne var stort sett enige på de fleste spørsmålene. Begge var veldig klare på at vurdering for læring er noe som er nyttig og som elevene har utbytte av. Det at begge lærerne stort sett var enige kan tyde på at lærerne samarbeider bra og jobber godt i team. Hvis man har et system på hvordan vurderingen skal foregå og alle lærerne følger dette vil dette også være en trygghet for elevene. En trygghet på at man blir behandlet likt og får den samme vurderingen uavhengig av hva slags lærer man har. Begge sier at de kjenner til forskriftene når det gjelder vurdering men at de gjerne skulle kunnet mer. Vurdering er et av satsningsområdene til Hamar katedralskole men det kan tyde på at lærerne skulle hatt litt mer info eventuelt kursing om hva som faktisk står i forskriftene, da begge lærerne sier at de gjerne skulle kunnet mer om dette temaet.

5. DISKUSJON

I denne delen av oppgaven vil jeg se på de spørsmålene jeg mener er mest relevante for problemstillingen min og som kan knyttes mest opp mot problemstillingen for å belyse denne. Vurdering for læring i kroppsøving er et omfattende tema og jeg vil derfor se på funnene mine opp mot den teorien jeg har brukt i oppgaven.

Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner med aktiviteter i kroppsøving?

Spørsmål 3 fra elevundersøkelsen og figur 2 dreier seg om spørsmålet om elevene og lærerne snakker sammen om hva som skal læres og hva som er målet med timen før de starter. Dette spørsmålet har også sammenheng med spørsmål nr 5 i lærerundersøkelsen, figur 18.

Ved hjelp av vurdering for læring kan elevene utvikle sin kompetanse innen kroppsøving hvis dette blir gjort på den riktige måten. Hele 70,5 % svarer at de av og til, sjelden eller svært sjelden snakker om hva de skal lære før de begynner med aktiviteter i kroppsøving. Dette er ikke så veldig bra med tanke på at ett av funnene til Black og William (1998) som sier at for å få vurdering for læring til å fungere er at elevene må forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem. Det er også verdt å merke seg at begge lærerne sier at de ofte snakker om hva elevene skal lære før man begynner å arbeide med aktivitetene mens bare 29,5 % av alle elevene mener det samme, at de ofte eller svært ofte snakker om hva de skal lære. Det er også flere gutter enn jenter som mener at man ofte eller svært ofte snakker om hva man skal lære.

Jeg får beskjed av læreren hva jeg må gjøre bedre for å bli bedre i kroppsøving?

Spørsmål 2 fra elevundersøkelsen, figur 1.

For at vurdering for læring skal fungere skikkelig slik at elevene kan utvikle seg og ha utbytte av denne vurderingen er det viktig at de får beskjed av læreren hva de kan gjøre bedre for å forbedre seg i kroppsøving. Bare 25,5 % svarer at de ofte eller svært ofte får beskjed fra læreren om hva de må gjøre for å bli bedre i kroppsøving. Flere gutter enn jenter som mener at de får dette. Hele 74,5 % sier at de av og til, sjelden eller svært sjelden får beskjed om dette. Ser vi dette i sammenheng med hva lærerne svarte på tilsvarende spørsmål. Spørsmål 4, figur 17, svarer begge lærerne at de av og til forteller elevene hva de må gjøre for å bli bedre. Kan virke som om lærerne mener de gir denne beskjeden litt oftere enn det elevene oppfatter. Dette er et viktig tema innenfor vurdering for læring. Det og bli fortalt hva man kan gjøre for å bli bedre. Under halvparten svarer at dette skjer ofte eller svært ofte så her er det mye å hente.

Jeg får tilbakemelding av læreren hva jeg kan gjøre bedre til neste time?

Spørsmål 6 fra elevundersøkelsen, figur 5

Dette spørsmålet går mye på det samme som spørsmålet foran. Her går det mer på tilbakemeldinger til hver enkelt time mens det på det foregående spørsmålet går mer direkte på kroppsøving som generelt fag. Det kan virke som om elevene mener de oftere får beskjed om hva de kan gjøre for å bli bedre i kroppsøving i forhold til tilbakemeldinger som går på hva de kan gjøre bedre til neste time. Bare 6 % av elevene sier at ofte får tilbakemelding på hva de kan gjøre bedre til neste time. Hele 77 % svarer at de sjelden eller svært sjelden får disse tilbakemeldingene. Flere jenter enn gutter som svarer at de svært sjelden får tilbakemeldinger om dette. 57 % av jentene mens bare 23,5 % av guttene. Det kommer også fram på de åpne spørsmålene at det er flere av elevene som savner tilbakemelding uten at de trenger å be om det. På spørsmål 11 kommer det fram at begge lærerne føler de av og til gir tilbakemeldinger på hva elevene kan gjøre bedre til neste time.

Det er flere forskere som har argumentert for at gode tilbakemeldinger er viktig og at dette kan være med på å øke utbytte til elevene så her er det mye å hente. Det er derfor nødvendig å forbedre dette slik at elevene kan få utviklet seg og få bedre læringsutbytte. Det er også verdt å merke seg at en elev skriver at hun ikke får tilbakemeldinger så ofte, bare når hun spør om det. For at vurdering for læring skal kunne fungere og for at det skal understøtte elevenes utvikling er tilbakemeldinger helt essensielt og når da elever skriver at de selv må be om disse tilbakemeldingene er det noe som er veldig feil.

Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene skriftlig?

Spørsmål 7 fra elevundersøkelsen, figur 6 og spørsmål 12 fra lærerundersøkelsen tar for seg dette temaet. Hele 90 % av alle elevene svarer at de sjelden eller svært sjelden får tilbakemeldinger skriftlig. Alle elever har krav på underveisvurdering, men det er ikke sagt noe om denne vurderingen skal være skriftlig eller muntlig. Allikevel vil det ved f. eks en klage være lurt å ha noe skriftlig å vise til. Begge lærerne mener at elevene har godt utbytte av skriftlige tilbakemeldinger, men i følge elevene er det ikke så ofte de får dette.

Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene muntlig?

Spørsmål 8 fra elevundersøkelsen, figur 7. Spørsmål 13 fra lærerundersøkelsen. 49,5 % av elevene svarer at de sjelden eller svært sjelden får tilbakemeldinger muntlig. Vi kan også se at det er flere gutter enn jenter som mener at de svært ofte eller ofte får disse tilbakemeldingene muntlig. Hele 24 % av guttene mot 11 % av jentene. Begge lærerne er enige om at elevene har

godt utbytte av muntlige tilbakemeldinger. Her er det en del å hente i forhold til at dette med muntlige tilbakemeldinger er noe som er svært viktig i forhold til vurdering for læring og elevens utvikling i faget. Muntlig vurdering og tilbakemeldinger er noe som ikke tar så lang tid og er noe som bør foregå kontinuerlig hver skoletime. I tillegg er det ved muntlige tilbakemeldinger rom for en mer dialog med elevene enn det er ved skriftlige tilbakemeldinger. Her kan både lærer og elev komme med sine vurderinger og muntlige tilbakemeldinger er mindre tidkrevende enn skriftlige. I tillegg kan vi se at majoriteten av elevene mener de har godt utbytte av både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger. Disse muntlige tilbakemeldingene må være konstruktive for at de skal kunne gi læringsutbytte. I forhold til de åpne spørsmålene kan vi se at de fleste tilbakemeldingene blir veldig generelle og det er flere av elevene som savner tilbakemeldinger på hvordan de kan forbedre seg i faget. I tillegg er det en elev som skriver at hun nesten aldri får slike tilbakemeldinger, bare på prøver om hva som er feil. Dette er viktig og gripe tak i for å opprettholde og øke læringsutbyttet og motivasjonen til elevene. For at elevene skal synes det er moro og være aktive, og ta dette med seg videre på fritiden må lærerne være kompetente og ha en god tilbakemeldingspraksis. Gode tilbakemeldinger kan bidra til økt motivasjon og det er derfor viktig å legge vekt på dette.

Når jeg skal lære noe nytt tenker jeg gjennom hva jeg kan fra før om det jeg skal lære?

Spørsmål 5 fra elevundersøkelsen, figur 4 tar for seg om de tenker gjennom hva de kan før de skal lære noe nytt. Det er viktig at elevene tenker gjennom hva de allerede kan før de skal begynne med noe nytt for at vurdering for læring skal fungere skikkelig. Black og William(1998) nevner dette som et sentralt punkt for at vurdering for læring skal fungere. Det at elevene kan være involverte i læringsarbeidet. 35 % av elevene svarer at de av og til tenker gjennom hva de kan. 46 % av jentene svarer at de svært ofte eller ofte tenker gjennom hva de kan på forhånd, mens bare 29,5 % av guttene svarer det samme. Egenvurdering er en viktig faktor av undervisvurderingen og det å tenke gjennom hva man allerede kan før man begynner med noe nytt kan være en del av vurderingen av sin egen kompetanse.

Når læreren snakker eller viser en aktivitet forstår jeg hva læreren sier og mener?

Spørsmål 9 fra elevundersøkelsen, figur 8. De fleste av elevene svarer at de svært ofte eller ofte forstår hva læreren sier og mener, og dette er veldig bra. For at elevene skal forstå hva de skal gjøre annerledes for å bli bedre i faget og for å forstå hva som forventes av dem er det viktig at de forstår det læreren mener. Dette er et viktig punkt under vurdering for læring. Alle elever har krav på å vite hva de bedømmes etter og hva slags krav som stilles. Og da er det

helt nødvendig for at dette skal fungere i praksis at elevene skjønner hva læreren mener. Dette er også viktig med tanke på de tilbakemeldingene elevene får underveis og den vurderingen som blir gjort. Hvis ikke elevene forstår hva læreren mener blir det vanskelig å forbedre seg.

Hvor ofte får du klare delmål i timen av læreren?

Spørsmål 5 fra elevundersøkelsen, figur 4 tar for seg hvor ofte elevene får klare delmål i timene. Spørsmål 9 fra lærerundersøkelsen, figur 20 i lærerundersøken går på hvor ofte lærerne gir klare delmål prosentvis. Begge lærerne svarer at de 50-75 % av tida gir klare delmål i timene. Dette stemmer ikke helt over ens med det elevene mener. Hele 58 % av elevene sier at de sjelden eller svært sjelden får klare delmål i timene. Guttene mener de får delmål oftere enn det jentene mener. 21 % av guttene sier de svært ofte eller ofte får klare delmål i timene mens bare 5,5 % av jentene mener det samme. Lærerne er helt nødt til å bryte ned kompetansemålene til delmål for at det skal bli enklere å forstå og forholde seg til for elevene. Dette er viktig for at vurderingen skal fungere. Resultatene fra elevundersøkelsen som utdanningsdirektoratet har gjennomført viser at elevene ikke har god nok kunnskap til læringsmålene. (Utdanningsdirektoratet, 2011) Kompetansemålene som står i læreplanen er veldig åpne og som jeg har nevnt tidligere er det viktig for skolene å utarbeide lokale læreplaner og bryte ned de overordnede målene. Dette for at elevene enklere skal forstå.

Er du fornøyd med variasjonen i timene?

Spørsmål 12 fra elevundersøkelsen, figur 11 sier noe om hvor fornøyde elevene er med variasjonen i timene. 65 % av elevene synes variasjonen i timene er svært bra eller bra. Ingen jenter som synes variasjonen er dårlig eller svært dårlig, mens det derimot er 29,5 % av guttene som synes variasjonen er svært dårlig eller dårlig. Variasjonen på timene og hvor fornøyde elevene er med dette vil påvirke motivasjonen til elevene og er derfor veldig viktig. Alt henger sammen, og vurdering og motivasjon er et sammensatt begrep. Variasjonen i timene vil begrenses av rammefaktorene til skolen. Som f. eks disponibelt utstyr, økonomi, lærernes erfaring osv. Mange lærere føler seg kanskje bundet av det som står i kunnskapsløftet og alle kravene om vurdering. Faren er da at lærerne tar det de er mest trygge på for å kunne forsvare hva de gjør og for å få gjennomført vurderingen skikkelig. I tillegg kan det være at man har utarbeidet vurderingskriterier i en del aktiviteter og ved og da variere undervisningen kan det bli mye ukjent for lærerne. Det må være rom for å prøve ut noe nytt uten at lærerne skal føle at dette går på bekostning av det elevene skal lære.

Måten tilbakemeldinger blir gitt på

Spørsmål 14 fra elevundersøkelsen, figur 12 og spørsmål 15 fra lærerundersøkelsen, figur 21 tar for seg om elevene og lærerne er fornøyd med tilbakemeldingene som ble gitt og hva som var bra og dårlig. Lærer A er fornøyd med måten tilbakemeldingene blir gitt på mens lærer B er verken fornøyd eller misfornøyd. Lærer A skriver at tilbakemeldingene bør være konkrete og forståelige for elevene. 58 % av elevene svarer at de er verken fornøyd eller misfornøyd med måten tilbakemeldingene blir gitt på. Ingen jenter som er misfornøyd eller svært misfornøyd mens det er 12 % av guttene som er det. Bare 36,5 % av elevene svarer at de er svært fornøyd eller fornøyd så her er det mye å hente på hvordan tilbakemeldinger blir gitt. Underveisvurdering er noe som skal være systematisk og som skal gis gjennom et helt skoleår. Ut fra kommentarene fra elevene kan det virke som om det er en lang vei å gå for å få vurdering for læring til å fungere sånn det skal ut fra kravene i kunnskapsløftet. Flere elever sier at de aldri får tilbakemeldinger og at de må spørre for å få det. Sånn skal det ikke være og det kan virke som om man trenger et bedre system for å få vurdering for læring til å fungere. I stortingsmelding nr 16 (2006-2007) sier de at ”i norsk skole har manglende evalueringskultur ført til utilstrekkelig oppfølging av elevene og redusert deres faglige utviklingsmuligheter.” Det kan se ut som om dette fortsatt gjelder og at vi har en lang vei å gå for å få til en vurderingspraksis som fungerer like godt i praksis som i teorien. ”Vurdering, tilbakemelding og målrettet oppfølging av elevenes læringsutvikling og læringsutbytte må etter departementets oppfatning prioriteres høyere i hele grunnopplæringen.” (Regjeringen s.a).

Når du får tilbakemeldinger fra læreren om hva du må forbedre deg på, gjør du det bedre i neste time da?

Spørsmål 17 fra elevundersøkelsen, figur 13 og spørsmål 21 fra lærerundersøkelsen, figur 23. Lærer A tror at elevene av og til gjør det bedre neste time når de får tilbakemelding på hva som må forbedres. Lærer B mener at de sjelden gjør det bedre. Elevene har en annen oppfatning. 46,5 % av elevene mener at de svært ofte eller ofte gjør det bedre i neste time når de får beskjed om hva de må forbedre. Jensen(2008) skriver i sin artikkel om læring og vurdering at hvis ikke læreren gir konstruktive tilbakemeldinger på hvordan elevene kan utvikle seg videre for å nå de ulike opplæringsmålene så vil ikke disse tilbakemeldingene ha noen funksjon. Her må tilbakemeldingene være tydelige slik at elevene forstår hva som menes. I tillegg til disse konstruktive tilbakemeldingene er det mange elever som kommenter at de ønsker flere oppmuntringer og som synes det er viktig at læreren roser god innsats og oppmuntrer til forbedring. Dette skaper motivasjon for å jobbe videre for å nå målene.

Elevmedvirkning

Får du være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving?

Spørsmål 18 fra elevundersøkelsen, figur 14. Spørsmål 20 fra lærerundersøkelsen, figur 22. 81,5 % svarer at de sjelden eller svært sjelden får være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving. Noen flere gutter som sier de får være med å lage vurderingskriterier enn det er jenter. Begge lærerne svarer at elevene svært sjelden får være med å bestemme vurderingskriterier.

Vurderer du deg selv underveis og etter kroppsøvingstimene?

Spørsmål 19 fra elevundersøkelsen, figur 15. Spørsmål 18 fra lærerundersøkelsen. Flesteparten av elevene svarer at de sjelden eller svært sjelden vurderer seg selv. Begge lærerne har svart at elevene sjelden får vurdere seg selv etter timene. Her er det et stort forbedringspotensiale.

Er du med å vurdere andre elever underveis og etter kroppsøvingstimene?

Spørsmål 20 fra elevundersøkelsen, figur 16. Spørsmål nr 19 fra lærerundersøkelsen. Begge lærerne svarer at de sjelden lar elevene vurdere hverandre underveis og etter kroppsøvingstimene. 90 % av elevene svarer at de sjelden eller svært sjelden er med og vurderer andre elever underveis og etter kroppsøvingstimene.

Alle de tre foregående spørsmålene knytter seg direkte til elevmedvirkning og er et sentralt emne innenfor vurdering for læring. Black og William(1998) sier at det å vurdere både sitt eget og andres arbeid er viktig, og dette er et av fire viktige punkter som er viktige for å få vurdering for læring til å fungere. Skal vurdering for læring understøtte elevenes utvikling i kroppsøving må alle disse fire punktene som nevnt i teoridelen være på plass. I tillegg sier også Jensen (2008) at elevmedvirkning er sentralt for at vurderingen skal kunne fungere. Utdanningsdirektoratet har laget en egen nettside om vurdering for læring som er basert på internasjonal forskning på området, og her er elevmedvirkning sentralt. Elevmedvirkning er læringsfremmende og dette har det blitt forsket mye på. Selv om forskningen sier at man må få til elevmedvirkning i høy grad for å kunne gjennomføre vurdering for læring er det allikevel mange skoler som henger etter.

I læreplanen for kroppsøving finner vi at elevmedvirkning skal være til stede. I kompetansemålene finner vi to mål som direkte er knyttet opp mot elevmedvirkning. Ett av kompetansemålene etter vg3 i idrett og dans er at ”elevene skal kunne vurdere og forbedre egne treningsopplegg.” (Utdanningsdirektoratet s.a) Videre under emnet friluftsliv er ett av målene at ”elevene skal kunne planlegge, gjennomføre og vurdere turopplegg med kart og kompass som hjelpemiddel.”(Utdanningsdirektoratet s.a)

I tillegg står det blant annet i opplæringsloven at egenvurdering skal være en del av undervisvurderingen og at elevene skal vurdere både sitt eget arbeid og andres(Lovdata s.a)

Men hvorfor kan det da ha seg at så mange av elevene sier at de sjelden eller svært sjelden blir bedt om å vurdere seg selv eller andre når man kan se at dette er et viktig tiltak for å bedre elevenes læringsutbytte?

Svarene fra elev og lærerundersøkelsene mine viser at det er for lite elevmedvirkning i skolen. Kanskje har lærerne for lite kunnskaper om vurdering for læring til å kunne involvere elevene i vurderingsarbeidet. Jensen(2008) skriver at grunnen til at flere lærere er skeptiske til å la elevene vurdere hverandre er fordi man kanskje er redd for at det vil være uheldig for de svakere elevene. Den ene læreren min i undersøkelsen sa at en av måtene for å få til mer elevmedvirkning var å la elevene være med på å bestemme noe av innholdet i periodeplaner. På denne måten kunne elevene være med og styre innholdet i timen og på denne måten bli mer delaktige. Som vi kan se ut fra forskning og resultatene fra min undersøkelse kan det se ut som om noe av det viktigste for å få vurdering for læring til å fungere er elevmedvirkning. Jensen (2008) har også påpekt at ved å vurdere medelever kan dette hjelpe elevene både til bedre læring, utvikling i faget og øke bevisstheten omkring kriteriene og måloppnåelse i faget.

6. SAMMENFATNING

Det jeg kan se etter denne undersøkelsen er at man er på god vei til å få vurdering for læring til å fungere, men at man har igjen et lite stykke før det vil kunne fungere optimalt.

Sitatene som elevene har kommet med inneholder mye nyttig informasjon om vurderingsarbeidet som blir gjort, og vil kunne være nyttig for lærerne i forhold til å utvikle vurderingspraksisen ved skolen enda bedre.

Det kommer tydelig frem i undersøkelsene at både elever og lærere mener at elevene har godt utbytte av både muntlige og skriftlige tilbakemeldinger, men at det av og til ikke praktiseres helt slik som elevene ønsker. For at vurdering for læring skal fungere må lærerne vurdere i tråd med prinsippene Utdanningsdirektoratet (2011) har lagt til grunn, men her er det en del å hente. Egenvurdering og vurdering av medelever er noe som det må jobbes mer med da både elever og lærere sier at dette sjelden skjer. For å kunne bedre vurderingspraksisen kan det å involvere elevene mer i læringsarbeidet være et godt råd.

Det lærerne har sagt er noe av det mest utfordrende når det gjelder vurdering for læring er tidsbruken, og antall elever som man underviser. Det kan føles vanskelig å gi alle elevene veiledning i forhold til måloppnåelse i forhold til kompetansemålene i faget., men i følge Black og William (1998) er det jo nettopp dette som er læringsfremmende. Det at elevene får veiledning på hvordan de ligger an i forhold til måloppnåelse i faget, og hva de må gjøre for å få større grad av måloppnåelse. I kroppsøving har man gjerne ved store skoler flere hundre elever pr uke. Og når da alle disse elevene har krav på vurdering underveis i timene i tillegg til sluttvurdering med karakter er det ikke alltid tiden strekker til. Elevene skal vurdere seg selv og medelever, og de skal vite hva som forventes av dem og hva de må gjøre for å forbedre seg. Så hvordan er det mulig å gjøre vurderingspraksisen bedre sånn at man kan utnytte tiden man har til rådighet bedre, og samtidig gi elevene det de har krav på? Vurdering for læring er kjempeviktig og noe som det bare blir større og større fokus på. Kanskje burde man utviklet et slags system som gjør at vurdering for læring fungerer bedre uten å ta livet av lærerne med tanke på tidsbruk og alt det de er pålagt å gjøre. Som fremtidig kroppsøvingslærer er dette noe jeg håper det fortsettes å jobbes med. Hvordan man med den tiden man har til rådighet som lærer kan gi elevene den vurderingen de har krav på. For vurdering for læring er uten tvil noe som kan bidra til å understøtte elevenes utvikling i kroppsøving, og som det må fortsettes å jobbes videre med også i fremtiden.

Kilder

Black, Paul og Dylan Wiliam (1998) *Inside the black box. Raising standards through classroom assessment*. London: King's College School of Education. University of London. Lokalisert 10.11.2011 på <http://www.pdkintl.org/kappan/kbla9810.htm>

Brattenborg, S og Engebretsen, B, *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk* (2007) Kristiansand; Høyskoleforlaget

Eide, L. H. (2011) *Vurdering for læring i kroppsøving; Hvordan oppfatter elever og lærere vurderingspraksisen i kroppsøving ved fire ungdomsskoler, relatert til offentlige føringer med særlig vekt på vurdering for læring*. (Masteroppgave) Lokalisert på http://brage.bibsys.no/nih/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_18232/1/Eide,%20LH%20v2011.pdf

Elevundersøkelsen 2007-2010 lokalisert 10.03.2012 på http://www.udir.no/Upload/Brukerundersokelser/V10/5/Elevundersokelsen_gjennomsnitt_og_standardavvik_2007_2010.pdf?epslanguage=no

Dale, E. L og Wærness, J.I (2006) *Vurdering og læring i en elevaktig skole*. Universitetsforlaget, Oslo

Deduktiv design lokalisert 25.11.2011 på www.uio.no/studier/emner/jus/.../forelesn_280109_tranvik.ppt

Didaktisk relasjonstenkning lokalisert 17.11.2011 på http://no.wikipedia.org/wiki/Didaktisk_relasjonstenkning

Forelesningsnotat valg av design og metode av Eivind Skille. Hentet på <https://fronter.com/hihm/main.phtml>

Forskrift til opplæringsloven lokalisert 19.02.2012 <http://www.lovdata.no/for/sf/kd/td-20060623-0724-006.html>

Forskrift til opplæringsloven lokalisert 19.02.2012 <http://www.lovdata.no/for/sf/kd/td-20060623-0724-005.html#3-1>

Forskrift til opplæringsloven lokalisert 19.02.2012 <http://www.lovdata.no/for/sf/kd/td-20060623-0724-006.html#3-12>

Generell del læreplanen lokalisert 21.01.2012 på http://www.udir.no/upload/larerplaner/generell_del/generell_del_lareplanen_bm.pdf

Hamar katedralskole generell info lokalisert 24.11.2011 <http://www.hamar-katedral.vgs.no/Skolesider/Hamar-katedralskole/Om-skolen/Generell-info>

Hamar katedralskole satsningsområder lokalisert 24.11.2011 på <http://www.hamar-katedral.vgs.no/Skolesider/Hamar-katedralskole/Satsingsomraader/Vurdering>

Hellevik, O.(1999) *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo. Universitetsforlaget

Imsen, G. (2006). *Lærerens verden. Innføring i generell didaktikk*. Oslo. Universitetsforlaget.

Imsen, G. (2003) *Skolemiljø, læringsmiljø og elevutbytte en empirisk studie av grunnskolen 4., 7., og 10.trinn*. Trondheim, Tapir akademisk forlag.

Inger-Åshild Bye foredrag vurdering for læring 2011

Jensen, R. (2008) *Læring og vurdering. Virksomhetsvurdering – et innspill til vurdering i skolen. Delrapport 1*. Høgskolen i Østfold lokalisert 24.10.2011 Hentet på http://brage.bibsys.no/hiof/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_7525/1/hefte4-08.pdf

Kunnskapsløftet (2006) *Prinsipper for opplæringa* lokalisert 21.011 2012 på http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf

Kvalitativ metode lokalisert 13.11.2011 på http://no.wikipedia.org/wiki/Kvalitativ_metode

Kvantitative metoder lokalisert 13.11.2011 på http://no.wikipedia.org/wiki/Kvantitativ_metode

Lauvås, P, Lycke, K.H og Strømsø, H (2006). *Når læring er det viktigste. Undervisning i høyere utdanning*. Capellens forlag, Oslo.

Læreplanen lokalisert 09.09.2011 på http://www.udir.no/upload/larerplaner/generell_del/generell_del_lareplanen_bm.pdf

Læringsplakaten lokalisert 13.02.2012 på www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte...for.../Laringsplakaten.rtf

Reliabilitet lokalisert 14.11.2011 på http://snl.no/.sml_artikkel/reliabilitet

Rundskriv individuell vurdering i grunnskolen og videregående opplæring lokalisert 25.11.2011 på http://www.udir.no/Upload/Rundskriv/2010/5/Udir_1_2010_Individuell_vurdering_i_grunnskolen_og_videregaende_opplaring.pdf?epslanguage=no

Sadler, R. 1998. *Formative assesement and the design of instructional systems*.

Sammendrag av The power of feedback – artikkel av John Hattie og Helen Timperley, Universitetet i Auckland lokalisert 25.03.2012 på http://www.udir.no/PageFiles/35143/Sammendrag%20the%20power%20of%20feedback%20_3_.pdf

Stortingsmedling nr. 16 lokalisert 21.01.2012 på <http://www.regjeringen.no/Rpub/STM/20062007/016/PDFS/STM200620070016000DDDPDFFS.pdf>

Stortingsmelding nr. 30 lokalisert 11.04.2012 på
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/20032004/stmeld-nr-030-2003-2004-/5/4.html?id=404480>

Underveisvurdering i fag lokalisert 13.01.2012 på
http://www.udir.no/upload/Brosjyrer/Underveisvurdering_i_fag_bm.pdf

Vurdering for læring lokalisert 10.09.2011 <http://www.musikkpedagogikk.no/fou/fou-artikler/vurdering-/>

Vurdering for læring lokalisert 10.09.2011 på <http://skoleporten.udir.no/>

Vurdering lokalisert 19.02.2012 på
<http://skolenettet.no/Moduler/Vurdering/Templates/Pages/SectionPage.aspx?id=64645&epslanguage=NO>

Vurdering lokalisert 19.02.2012
<http://skolenettet.no/Moduler/Vurdering/Templates/Pages/StartPage.aspx?id=64600&epslanguage=NO>

Vurdering lokalisert 10.10.2011 på <http://musikkpedagogikk.no/fou/fou-artikler/vurdering-/>

Vurdering lokalisert 13.01.2012 på <http://www.musikkpedagogikk.no/fou/fou-artikler/vurdering-/>

Vurdering for læring lokalisert 09.09.2011 på <http://www.udir.no/Vurdering-for-laring/>

Vedlegg

Vedlegg 1: Skriv til rektor

Marianne Øvstehage
student

Elverum 18.10.2011

Til
Stig Johannesen

Søknad om tillatelse til å gjennomføre en spørreskjemaundersøkelse og intervju ved Deres skole.

Jeg Marianne Øvstehage er student ved Bachelor i faglærerutdanning i kroppsøving og idrett ved Høgskolen i Hedmark. Jeg er i gang med avsluttende fordypningsoppgave på studiet ved Institutt for idrett, avdeling Elverum ved Høgskolen i Hedmark med følgende tittel:
Kan vurdering for læring bidra til å understøtte elevenes utvikling i kroppsøving?

Hensikten med spørreundersøkelsen/intervjuene er å se om undervisvurdering har betydning for elevenes utvikling og læring i kroppsøving.

Følgende temaer vil bli berørt:

- Vurdering for læring
- Hvordan dette gjennomføres på skolen og hvordan elevene oppfatter dette.
- Vurdering i forhold til forskriftene

I den forbindelse ønsker jeg å gjennomføre en spørreundersøkelse og intervju blant elever og lærere ved Deres skole. Jeg har underskrevet taushetserklæring og forsikrer om at alle opplysninger vil bli behandlet konfidensielt og i tråd med NSDs regler.

Det understrekes at deltakelse i prosjektet er frivillig. Deltakerne kan trekke seg fra prosjektet når som helst underveis i prosjektet og samtidig få allerede registrerte opplysninger om seg slettet.

Jeg håper på snarlig svar og positiv respons.

Med vennlig hilsen

Marianne Øvstehage

Vedlegg 2: Godkjenning fra rektor

Samtykkeerklæring for rektor

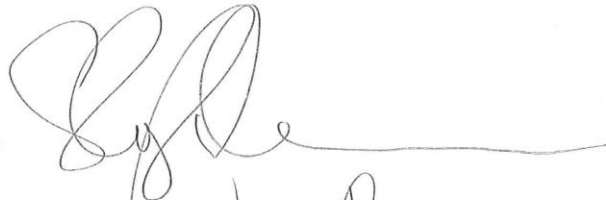
Jeg har mottatt og lest informasjonsskrivet og godkjenner at Hamar Katedralskole skal delta i undersøkelsen hvor utvalgte elever deltar som informanter og utvalgte lærer skal gjennomføre prosjektet praktisk i avtalte undervisningstimer.

Prosjektet ledes av Marianne Øvstehage, som har det daglige ansvaret, med Alexandra Swigon ved Høgskolen i Hedmark som veileder. Prosjektet gjennomføres i perioden oktober-november 2011. Det beregnes at innlevering av oppgaven skal skje innen mai 2012.

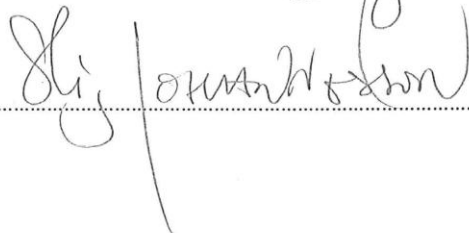
Skolen kan trekke seg fra engasjementet når som helst, og uten å oppgi grunn i hele perioden frem til levering av oppgaven.

Jeg er inneforstått med at opplysninger som blir gitt og samlet inn i løpet av prosjektet eller i den skriftlige oppgaven kan brukes i dette prosjektet. Jeg er også inneforstått med at elever ikke vil bli bedt om å oppgi personlige opplysninger som navn og fødselsdato. Alle elevnavn vil bli erstattet med en kode og all data vil bli oppbevart på en forsvarlig måte frem mot levering av oppgaven. I den ferdige oppgaven vil informantene bli gitt en ny kode. Ingen som leser oppgaven vil kunne kjenne igjen personene som har vært med i undersøkelsen.

Rektors underskrift:

Navn:.....Sted.....Dato:...../...../.....

25 10 11

Vedlegg 3: Spørreundersøkelse lærer

1. Kjønn. Mann. Kvinne
2. Underviser i? 1.klasse. 2.klasse. 3.klasse.
3. Ca hvor mange elever underviser du i løpet av ei skoleuke?
4. Jeg forteller elevene hva de må gjøre for å bli bedre i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

5. Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner å arbeide med aktiviteter i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

6. Kjenner du til forskriftene for vurdering?

Ja, meget godt. Ja, men skulle gjerne kunnet mer. Ja, men synes forskriftene er uklare. Nei, ikke godt nok. Nei

7. Mener du elevene har utbytte av skriftlige tilbakemeldinger?

Svært bra. Bra. Verken bra eller dårlig. Dårlig. Svært dårlig.

8. Mener du elevene har utbytte av muntlige tilbakemeldinger?

Svært bra. Bra. Verken bra eller dårlig. Dårlig. Svært dårlig.

9. Anslå prosentmessig hvor mange av timene dine du har klare delmål(f. eks å utføre fingerslag i volleyball teknisk riktig) for elevenes læring:

0-25 %, 25-50 %, 50-75 %, 75-100 %

10. Føler du at du klarer å gi elevene veiledning på hvordan de ligger an i forhold til måloppnåelse innenfor de ulike kompetansemålene i kroppsøving? Kryss av for den påstanden som passer best:

1) Nei, dette har jeg ikke tid til. 2) Kriteriene blir for mange og kroppsøvfaget har for få timer til at jeg kan bruke så mye tid på vurdering. 3) Nei, jeg synes det er for vanskelig å lage tydelige og målbare kriterier innenfor hvert enkelt kompetansemål. 4) Jeg forsøker å oppnå dette, men er usikker på om jeg kan si at jeg har lykket med det. 5) Ja, dette føler jeg at jeg klarer. 6) Ja, dette føler jeg at jeg klarer til en viss grad.

11. Gir du tilbakemelding til elevene hva de kan gjøre bedre til neste time?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

12. Gir du disse tilbakemeldingene skriftlig?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

13. Gir du disse tilbakemeldingene muntlig?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

14. Nevn noen eksempler på tilbakemeldinger du kan gi til dine elever.

15. Er du fornøyd med måten denne tilbakemeldingen blir gitt på?

Svært fornøyd. Fornøyd. Verken fornøyd eller misfornøyd. Misfornøyd. Svært misfornøyd.

16. Hvis du svarte svært fornøyd eller fornøyd. Hva synes du var bra?

17. Hvis du svarte svært misfornøyd eller misfornøyd. Hva synes du skulle vært gjort annerledes?

18. Får elevene vurdere seg selv etter timene?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

19. Får elevene vurdere hverandre underveis og etter timene?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

20. Får elevene være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

21. Når du gir tilbakemelding på hva elevene må forbedre gjør de det bedre i neste time da?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

Vedlegg 4: Spørreundersøkelse elev

1. Kjønn. Gutt. Jente
2. Jeg får beskjed av læreren hva jeg må gjøre for å bli bedre i kroppsøving.

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

3. Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner å arbeide med aktiviteter i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

4. Når jeg skal lære noe nytt, tenker jeg gjennom hva jeg kan fra før om det jeg skal lære.

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

5. Hvor ofte får du klare delmål i timene av læreren?

Svært ofte. Ofte. Av og til.. Sjelden. Svært sjelden.

6. Jeg får tilbakemelding av læreren hva jeg kan gjøre bedre til neste time.

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden.

7. Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene skriftlig?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden.

8. Hvor ofte får du disse tilbakemeldingene muntlig?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden

9. Når læreren snakker eller viser en aktivitet forstår jeg hva læreren sier og mener.

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

10. Har du utbytte av skriftlige tilbakemeldinger?

Svært bra. Bra. Verken bra eller dårlig. Dårlig. Svært dårlig.

11. Har du utbytte av muntlige tilbakemeldinger?

Svært bra. Bra. Verken bra eller dårlig. Dårlig. Svært dårlig.

12. Er du fornøyd med variasjonen i timene?

Svært bra. Bra. Verken bra eller dårlig. Dårlig. Svært dårlig.

13. Har du noen eksempler på tilbakemeldinger du har fått av læreren i kroppsøving?

14. Er du fornøyd med måten denne tilbakemeldingen ble gitt?

Svært fornøyd. Fornøyd. Verken fornøyd eller misfornøyd. Misfornøyd. Svært misfornøyd.

15. Hvis du svarte svært fornøyd eller fornøyd. Hva synes du var bra?

16. Hvis du svarte svært misfornøyd eller misfornøyd. Hva synes du skulle vært gjort annerledes?

17. Når du får tilbakemelding fra læreren hva du må forberede deg på gjør du det bedre i neste time da?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

18. Får du være med å lage vurderingskriterier i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Svært sjelden.

19. Vurderer du deg selv underveis og etter kroppsøvingstimene?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

20. Er du med på å vurdere andre underveis og etter kroppsøvingstimene.

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

21. Vet du hva som kreves av deg for å få de ulike karakterene/forbedre karakteren din?

Ja. Nei.

22. Forstår du hvorfor du fikk den karakteren du fikk ved siste termin?

Ja. Nei

23. Er du fornøyd med denne karakteren?

Svært fornøyd. Fornøyd. Verken fornøyd eller misfornøyd. Misfornøyd. Svært misfornøyd.

Vedlegg 4: Vedlegg til spørreundersøkelsene

I tillegg til de spørsmålene jeg laget selv hentet jeg til min lærerundersøkelse tre spørsmål fra masteroppgaven til Lars Harald Eide. Han hentet disse fra masteroppgaven til Bent Mørken, Assessment in physical education. Dette er spørsmål nr 6, 9 og 10

Spørsmål 6. Kjenner du til forskriftene for vurdering? Ja, meget godt. Ja, men skulle gjerne kunnet mer. Ja, men synes forskriftene er uklare. Nei, ikke godt nok. Nei

Spørsmål 9. Anslå prosentmessig hvor mange av timene dine du har klare delmål(f. eks å utføre fingerslag i volleyball teknisk riktig) for elevenes læring: 0-25 %, 25-50 %, 50-75 %, 75-100 %

Spørsmål 10. Føler du at du klarer å gi elevene veiledning på hvordan de ligger an i forhold til måloppnåelse innenfor de ulike kompetansemålene i kroppsøving?

Kryss av for den påstanden som passer best:

1)Nei, dette har jeg ikke tid til. 2)Kriteriene blir for mange og kroppsøvfaget har for få timer til at jeg kan bruke så mye tid på vurdering. 3) Nei, jeg synes det er for vanskelig å lage tydelige og målbare kriterier innenfor hvert enkelt kompetansemål. 4) Jeg forsøker å oppnå dette, men er usikker på om jeg kan si at jeg har lykket med det. 5) Ja, dette føler jeg at jeg klarer. 6) Ja, dette føler jeg at jeg klarer til en viss grad.

Til elevundersøkelsen hentet jeg spørsmål 3 og 4. Disse hentet Lars Harald Eide fra Roald Jenses læring og vurdering(LOV). Virksomhetsvurdering for tilpasset opplæring: delrapport 1, 2008.

Spørsmål 3. Vi snakker om hva vi skal lære før vi begynner å arbeide med aktiviteter i kroppsøving?

Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

Spørsmål 4. Når jeg skal lære noe nytt, tenker jeg gjennom hva jeg kan fra før om det jeg skal lære. Svært ofte. Ofte. Av og til. Sjelden. Veldig sjelden

Disse spørsmålene synes jeg var veldig fine og tok de sånn som de var.